

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2030. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Fašizem proti slovenski duhovščini

Slovenski jezik se je na Primorskem ohranil edino še v cerkvi in slovenska duhovščina deli usodo slovenskega ljudstva v Italiji. Slovenski duhovnik je še edini slovenski razumnik na deželi. Proti tej slovenski duhovščini so začeli fašisti velikansko gonjo. Pazijo na vsak korak slovenskega duhovnika, nadzirajo ga v cerkvi, v župnišču in na poti v mesto. Duhovnik pa izvršuje strogo cerkvene in državljanske dolžnosti in primorskim fašistom je težko, ker ga ne morejo zalotiti pri najmanjši nezakonitosti. Zato je fašistični tisk s toliko večjo slastjo pograbil za vrhpoljske dogodke. Spraviti slovenskega duhovnika v katerokoli zvezo s političnim umorom, to bi bil triumf primorskih fašističnih listov, ki jih slejkoprej pišejo framašoni. Kakor je znano, ni hotel vrhpoljski župnik Papež takoj deti v sv. olje učitelja Sottosantijskega misleč, da gre za samomor; pokojnikova žena mu je namreč v prvem trenutku dejala, da se je mož sam ustrelil. Ko se je izkazalo, da je bil Sottosanti umorjen, mu je župnik takoj podelil zakrament sv. poslednjega olja. Fašistični tisk je stvar pograbil v Vipavo, češ da ga mora zaščititi pred fašisti. Zadeva se je takoj razjasnila in vsakdo bi bil pričakoval, da bo fašistični tisk lojalno priznal svojo zmoto in preklical žalitve. Toda kakor je že »Osservatore Romano« ugotovil, niso imeli fašistični listi toliko poguma, da bi priznali, da je župnik Papež storil svojo dolžnost. Fašistični čitatelj še danes ni informiran o resničnem stanju stvari. Na slovenskem duhovniku je ostal madež.

Toda to še ni bilo zadosti. Na ta dogodek so tržaški listi navezali novo gonjo proti slovenski duhovščini, ki je dosegla svoj višek v grdem napadu na goriškega vladiko mons. Sedeja, ki ga je priobčil »Popolo di Trieste«, uradno glasilo fašistične stranke na Tržaškem in Goriškem. Gre torej za skrbno pripravljeno akcijo proti slovenski duhovščini in proti cerkvi kot takšni; kajti kdor napada katoliške duhovnike in šole, napada tudi katoliško cerkev, pa naj bodo ti katerekoli narodnosti. Tudi italijanski katoličani so uvideli, da je naperjena ta gonja proti cerkvi in hvalevredno je, da se je poleg vatikanskega glasila postavil v bran slovenske duhovščine tudi »Avvenire d'Italia«, glasilo režimu prijaznih katoličanov.

Naj navedemo samo nekaj najbolj značilnih izbruhov fašističnega tiska proti slovenskim duhovnikom. »Fiamma«, glasilo fašističnih sindikatov, ki ga ureja poslanec Domenighini, je dne 11. t. m. pisal: »Solze teh otrok (umorjenega učitelja) niso gošče vrhpoljskega župnika, božjega služabnika... Zanj ima italijanska kri drugačno barvo kot Kristusova... Pred izbero med žrtvijo in morilci se je odločil za poslednje. Tu imate primer, kako iz spoštovane obleke božjega služabnika postane hinavski talar, s katerim se zakriva notranja umazanost vrhpoljskega duhovnika. Čeprav se mu vrata ječe niso odprla, se mu vsled discipline z naše strani ne bo skrivil las; toda Kristus, ki je umrl iz ljubezni do vseh, ne bo trpel, da ti lomiš sv. hostijo s sovraštvom in lažjo v srcu. Ti nisi duhovnik, ti si lažnjivi krivoverni pastir. Tudi brez tvojega »Asperges« bi se Sottosanti dvignil tja gor, da pripoveduje o tvori nevrednosti katoliškega duhovnika.« Poslanec Domenighini je napisal v istem listu: »Kdo bi ne vpil od groze sprčo duhovnika, ki propoveduje sovraštvo v Kristusovem imenu ter odpušča človeški zveri, ki je izvršila brezbožen umor.« »Avvenire d'Italia« je pozval g. poslanca, naj navede konkretne primere za svoje trditve. »Fiamma« je odgovorila, da jih je kronika tržaških listov polna... List seveda ne citira niti enega.

V članku »Etnična bonifikacija« pripoveduje »Popolo di Trieste« od 21. oktobra, kako je bila tržaška in goriška okolica pred vojno »skoro popolnoma slovenska in vsled tega sovražna Italijanom, ker so jo tako vzgajali slovenski duhovniki.« Odnosaji med mestom in deželo bi lahko bili pristranski, piše omenjeni list. »Slovinci bi morda ne bili tako podli (malvagi), ako bi jim ne gospodarili in jih vodili duhovniki.« »Popolo di Trieste« od 23. t. m. pripoveduje, kako šempoljski župnik »fakinsko« podi iz cerkve nesposobno oblečene ženske. Prav ta list je tržaške Marijine družbe zatožil, da dobivajo bogve odkod denar. Pod naslovom »Kadar se imenuje po nemarnem božje ime« je »Popolo di Trieste« od 23. t. m. priobčil ogaben napad na sivolasega goriškega nadškofa mons. Sedeja, ki mu je prav te dni ob priliki njegovega godu izrazila vsa goriška duhovščina globoko vdano in mu častila na vztrajnem delu za duhovno obnovo goriške dežele.

Fašistični list obžaluje, da ni izginil iz Goričice slovenski škof, kakor so izginili iz goriške knjižnice njegovi pastirski listi iz avstrijskih časov. Temu leži vzrok v »visoki cerkveni politiki, ki vidi v škofu Sedeju poročstvo, da ostane slovenska cerkev katoliška.« Če je slovenska duhovščina — piše list —, ki je v Jugoslaviji prišla v stik s pravoslavno, ostala v verski praksi še vedno katoliška, se je vendar v praksi ljudi, ki jedo in se oblačijo, v marsičem približala srbskemu pravoslavju, bodisi ker hoče Zivković rešiti Srbijo vseh jugoslovanskih sporov, torej tudi katoliških razlik, bodisi ker se slovenski katoliški duhovščini pozna, da je prišla na severu v stik s protestantstvom. Tako predstavlja goriški nadškof, ki je živel v Avstriji in je bil spovednik Franca Jožefa ter je v dogmatičnem pogledu pravi katoličan, s svojo povsem katoliško škofijo, ki sega tudi v Slovenijo, voz, ki veže eno manj z drugo bolj katoliško škofijo. Vsak uvideva, kako je njegovo delo zaslužno. Vendar medtem, ko da Bogu, kar

Likvidacija 500 letnega sovraštva

Grško-turška prijateljska pogodba — Velikanski pomen za balkansko politiko

Carigrad, 27. okt. as. Pozdravni strelji na azijski strani pri vstopu v Bospor so v nedeljo popoldne pozdravili grško križarko »Hello«, na kateri sta se ministrski predsednik Venizelos in grški zunanji minister Mihalokopulos pripeljala v Carigrad. Grška gosta sta takoj nadaljevala svojo pot proti Angori, kjer se bo v četrtek podpisal turško-grški prijateljski pakt poleg drugih važnih pogodb. Venizelosovemu obisku pripisujejo tukaj svetovni zgodovinski pomen, ker zaključuje, kakor poudarja turški ministrski predsednik, politično sovrastvo med obema narodoma. To je prvi obisk grške vladne predsednice pri turški vladi. Posebni pomen ima obisk radi okolnosti, da bosta grška državna praznovala v Angori narodni praznik turške republike. Svetovni zgodovinski pomen turškega in grškega zblizanja je videti posebno v tem, da iščeta obe državi osamosvojitve Balkana od zunanjih sil.

Atene, 27. okt. as. Turški zunanji minister Tevlik Rudži bej je dal zastopniku tukajšnjega lista »Etnos« izjavo, da turško-grški pakt izključuje sovražnosti med obema državama kakor tudi soudeležbo na vojni, ki jo je napovedala tretja država ali Turčiji ali Grčiji. Na ta način dajejo ravno sredozemski dežele ostalemu civiliziranemu svetu primer, kaj pomeni v resnici novi mir in prvič vidi svet iz pakta med dvema narodoma, da se da zagotoviti mir povsod tam, kjer vlada dobra volja ob jasnem pogledu na vse težave.

Angora, 27. okt. as. Venizelos in Mihalokopulos sta danes popoldne dospela v Angoro, kjer

so jih pričakovali ministrski predsednik Izmet paša, turški zunanji minister Tevlik bej in velikanska množica ljudi. Kolodvor je bil okrašen z grškimi in turškimi zastavami. Venizelos je potrdil, da težita Grčija in Turčija za sporazumom o pomorski razorožitvi. Osnovna misel tozadevne pogodbe bo, da mora vsaka država obvestiti drugo šest mesecev vnaprej, če bi nameravala zgra-

diti novo pomorsko bojno edinico.

Po prihodu grških ministrov v Angoro so se odigravali prizori pravčatega pobratimstva. Ko so zapustili državni kolodvor, je Venizelos položil svoje roke na Izmet pašove rame. Velikanska množica ljudi je pozdravljala prihod državnikov z ogromnim navdušenjem. Venizelos se je popoldne sestal v Mustafa Kemal in z Izmet pašo.

Politični pomen Bethlenovega obiska v Angori

Sofija, 27. okt. as. Na svojem potovanju v Angoro je imel madjarski ministrski predsednik grof Bethlen, ko je prispel v Sofijo, kratek razgovor z bolgarskim zunanjim ministrom Burvom. Ker pride novoporočeni kraljevski par najbrže 2. novembra v Sofijo, bo grof Bethlen odložil svoj obisk v Sofiji, ki ga je nameraval izvršiti tedaj v Sofiji.

Carigrad, 27. okt. as. Madjarski ministrski predsednik grof Bethlen je danes popoldne prispel v Carigrad. Zvečer bo nadaljeval svojo pot v Angoro. Dejstvo, da pada potovanje grofa Bethlena skupaj z obiskom grških državnikov, je zgolj slučajno, in si ga je razlagati z željo turške vlade, povabiti v svoje glavno mesto ob priliki narodnega praznika turške republike inozemske državnike. Kljub temu pa pripisujejo Bethlenovemu potovanju tukaj politično važnost in to radi vpra-

šanj madjarskih in turških odnošajev, ki so še nerešena, kakor tudi radi bodoče oblike balkanske meddržavne konstelacije. Sprava z Grčijo kakor tudi potek atenske balkanske konference je vzbudila zanimanje Turčije za načrt balkanske unije z izključitvijo tujih velesil. Turške želje je izrazil v intervjuju nedavno turški zunanji minister Tevlik Rudži bej, češ, da je treba pritegniti v balkansko zvezo tudi Madjarsko v smislu znane Bismarckovega izreka, po katerem so madjarska vprašanja rešljiva le, ako se prišteje Madjarska k balkanskemu krogu. Tukajšnji politični krogi mislijo, da bo načrt bodoče balkanske zveze tudi predmet razgovorov turških državnikov z Venizelosom in Bethlenom.

Carigradski župan je priredil danes grofu Bethlenu na čast svečano kosilo. Popoldne si je madjarski premier ogledal mesto.

Nova rudarska nesreča

V Meybachu 99 mrtvih in veliko ranjenih

Berlin, 27. oktobra. A. Well poroča iz Saarbrückna, da so večer od petih popoldne potegnili iz rudnika v Meybachu 88 trupel. Še 11 trupel se nahaja v zabasnem rudniku. Zaradi hudega ognja, ki boeni v rudniku, so morali ustaviti vsa reševalna dela.

Pariz, 27. oktobra. AA. Poročajo iz Saarbrückna, da je bila eksplozija v rudniku Meybach jako huda. Ponesrečeni rudarji so zasuti v premogovem prahu. Reševanje je jako nevarno in težko. Kako huda je bila eksplozija, se vidi iz tega, da je neko lokomotivo, ki tehta več ko 10 ton, vrglo 1500 korakov daleč.

Preiskava še ni dognala, kaj je bilo vzrok eksplozije. Rudnik Meybach je znan po tem, da je v

njem jako mnogo gorljivih plinov.

Saarbrücken, 27. okt. as. Število žrtve pri katastrofi v rudniku Meybach se je danes povišalo na 99. Pogrešajo še 7 rudarjev, ki ležijo na kraju, kjer je reševalcem pristop izključen. Reševalna dela so morali začasno prekiniti, ker vročina v jami preprečuje vsako delo. Reševalno moštvo popisuje grozne podrobnosti o položaju, v katerem so našli žrtve. Uprava rudnika je določila vsoto 200.000 frankov, da pomaga svojem ponesrečenec. Do sedaj je še vedno nepojasnen vzrok, kako je moglo priti do eksplozije plinov.

Meybach se nahaja v Posarju blizu Saarbrückna. Ozemlje je kakor znano zasedeno od Francozov.

Patrijarh srbske cerkve o mešanih zakonih

Belgrad, 27. okt. m. Patrijarh Varnava je v Sremskih Karlovcih, kjer zbora arhijerejski zbor, dal izjavo, ki jo prinaša naša »Pravda«. V njej govori o zakonskem vprašanju in izjavlja:

Na dnevnem redu je končna ureditev o značaju zakona med katoliško cerkvijo in ostalimi veroizpovedi in pravoslavno glede na sklepanje mešanih zakonov. Pojavljajo se nesrečne zadeve, ki jim je treba storiti konec. Do sedaj smo lojalno priznavali mešane zakone, sklenjene v katoliški cerkvi. Toda primorani smo, da proučimo in reduciramo naše stališče, kajti katoliška cerkev nikakor ne priznava sklepov naše cerkve na temelju kanona 1063. Posledica tega je, da može katoliške vere zapuščajo svoje pravoslavne soproge in se napravijo nesreča. Pred katoliškimi verskimi instancami tak zakon ni veljaven (?). Mož je svoboden za nov zakon. Njegova žena pa ne postane svobodna. O tem smo dolgo razpravljali. Zahteval

sem, da formuliramo naše stališče nasproti mešanim zakonom v rimsko-katoliški cerkvi. Ker so se pojavili slučaj, da je en zakonec prešel med adventiste, smo se odločili tudi nasproti temu zavzeti stališče. To je igra s svetinjo zakona. Stopiti v drugo vero in dati s tem povod za ločitev zakona! Ne, sklenili smo, da prosimo odgovorne državne činitelje, da z zakonom odredijo vsa medsebojna vprašanja in s tem napravijo konec abnormalnosti glede sv. zakona.

Sabor je sklenil glede disciplinskega postopanja, da sv. Sinod čimprej izdela pravilnik, ki bi veljal za vse naše pravoslavno svečenstvo. Sklenjeno je, da obsojeni svečenik ne izgubi posvečenje, temveč se samo suspendira.

(Op. ur. Izjava g. patrijarha vsebuje neke netočnosti. Ker pa je bila sprejeta po telefonu, si pridržimo razpravo o njej, dokler ne dobimo točnega besedila.)

mora priznati, da je pisan v povsem mirnem in strogo cerkvenem duhu. Omeniti je tudi treba, da je bil izdan v vojnem času in na vojnem ozemlju!

Kar počenja fašistični tisk, docela nasprotuje določilom konkordata. Istočasno, ko proglašata Italijo za »prvo katoliško državo«, iz narodnega sovraštva do Slovencev na ogaben način natolcuje slovensko duhovščino in so se sedaj lotili tudi samega nadškofa goriškega dr. Sedeja, katerega vse delo je bilo posvečeno vedno le verski in moralni preroditvi naroda. Pod hinavsko krinko skrbi za »čistost katoličanstva« se skriva najbolj zagrižen narodni šovinizem, ki odreka sodržavljanom najosnovnejšo človeško pravico, da se v svojih verskih zadevah poslužuje materinega jezika. V istem pravcu so usmerjeni tudi napadi »Piccolija«, ki zahteva, da se čimprej odpravi v Primorju in na Krasu iz cerkve »kraški dialekt«. Če bi se fašistične namere uresničile, bo prva posledica ta, da se bo ljudstvo odtujilo cerkvi, ki bi jo opravljali duhovniki, katerih jezika ne razume. Zato je potrebno, da se od cerkvenih oblasti ravno na osnovi sklenjenega konkordata pravočasno prepreči zle posledice pretiranega fašističnega nacionalizma.

Nadaljne učiteljske premestitve

Belgrad, 27. okt. m. Z odlokom prosvetnega ministristva so premešeni še ti-le učitelji in učiteljice: Vižintin Rudolf iz St. Jurja v Liboje pri Celju, Vodenik Vera iz Slov. Bistrice v Liboje pri Celju, Nanut Viljem iz Znojil pri Litiji v Novo Svitto pri Gor. Gradu, Ložar Franciška iz St. Jurja ob juž. žel. v Ljubno pri Gor. Gradu, Povžner Angela iz Krakarja pri Ogulinu v St. Jernej na Dolenj., Rot Leopold, šol. pravitelj, iz Konjice v Vitanje, Rot Gabriela iz Konjice v Rečico pri Gor. Gradu, Možina Albin iz Metlike v Trzič, Vehovec-Poznik Marjeta iz Begunj v Žuženberk, Sušnik Marija iz Dobrepolj v D. M. v Polju pri Ljublj., Eržen Marica iz Begunj na Vič, Eržen Franc iz Banja Loke v Zgornjo Sisko, Otrin Maksimilijan iz Zagradca v Begunje, Jamskec Vida iz Sv. Lovrenca v Ptuj, Sekernik Maks iz Razgora v Konjice, Pirnat Terezija iz Šmarja v Borovnico, Sedevčič Ema iz Mute v Veliko Nedeljo pri Ptuj, Zener Vilim iz Ivanjcevi pri Dolenji Lendavi v Senovo pri Rajhenburgu, Stiličgorj Aleksander iz St. Jurja na Taboru za upravitelja v Turnišču. Povh Vaclav, uprav. pri Sv. Rupertu pri Celju v St. Jur na Taboru, Burdjan Karolina iz Slivnice v Šmarju pri Jelšah, Stefanjoza Andrej iz Kuzne pri Murski Soboti v Slovenjgradec, Legat-Jegelič Leopoldina iz Voznice v St. Vid nad Ljublj., Humer Rudolf iz Starega trga v Voznico, Bajde Viktor iz Luč v St. Vid nad Ljublj., Kokoli Franc iz Vel. Lašč v Kočevje. (Za točnost imen ne moremo jamčiti, ker so bila sprejeta po telefonu. — Ur.)

Ministri med narodom

Belgrad, 27. okt. m. Na svoji turneji so se ministri razdelili na dva dela. Ministri Srbskij, Preka in Šveglj so odšli v Bosno, Maksimovič in Radivojevič pa sta odšla v Vojvodino, v Samobor in druga mesta. Tako prebivalstvo kot ministri, so povsod podali važne izjave.

Odlikovanje pri železnici

Belgrad, 27. okt. AA. Z ukazom Nj. V. kralja so bili na predlog ministra za promet odlikovani z redom Belega orla III. stopnje Dimitrije Srepolvič, generalni ravnatelj državnih železnic v Belgradu, z redom Belega orla IV. stopnje direktor državnih železnic v Zagrebu, Matko Schmeller, Dimitrije Knežević v Subotici, z redom sv. Save III. stopnje dr. Jakob Borko, direktor državnih železnic v Ljubljani, Anton Dolinšek, načelnik pri direkciji v Ljubljani.

Nove državne zgradbe in domača industrija

Belgrad, 27. okt. z. Zveza naše kovinske industrije je predložila gradbenemu ministristvu pismo glede na gradnjo novih državnih cest, železniških prog in železniških mostov v državi. V vlogi se prosi za zaščito domače kovinske industrije z ozirom na razmere v državi in z ozirom na stanje, v katerem se danes kovinske industrije nahajajo. Zveza kovinske industrije prosi, da se domači industriji oddajo mostovne konstrukcije. V slučaju, da bi se ta dela vršila na kredit, se gradbeno ministristvo naproša, da določi čimkrajši izplačilni rok in sicer takega, ki najbolj odgovarja razmeram v naši državi. Dalje prosijo gradbeno ministristvo, da podjetjem, ki bi se jim ta dela eventualno poverila, da iniciativo.

Dunajska vremenska napoved. Manj oblačno, vendar spremenljivo, mrzlo, vetrovno vreme. V severnih Alpah mestoma padavine.

Španiji grozi gospodarski polom

Veliko nezadovoljstvo med narodom, ki je izgubilo zaupanje v vlado

Madrid, 23. okt. (Iz. od našega dopisnika.)
Vaš dopisnik je že večkrat poudarjal, da zaenkrat republikanizem za Španijo ni nevaren, zato ker ostane samo v izobraženih krogih in ne more prodrati med širše plasti ljudstva. Preprostem Špankemu kmetu je vseeno, kdo mu je vladar, dokler ima brezskrbno življenje in mu pri vseh njegovih skromnostih ni treba še stradati. Danes pa je položaj toliko slabši, ker se nezadovoljstvo zelo širi, ker vre že pri gorskem kmetu v Galiciji ravno tako kot pri ribiču na od solneča ožganih obalah Andaluzije. Vzrok nezadovoljstva je draginja, ki se s silovito enakomernostjo širi po vsej državi. Španski denar je ohranil samo še tretjinsko vrednost svoje zlate valute. Danes delavčev dnevni zaslužek ne zadostuje več za vzdrževanje ene družine. Španija se bliža danes zelo hitro onemu stanju, ki so ga poznale že druge države v Evropi, kojih denar je propadel. Ljudje izgubljajo tako čut varnosti, v srce jim pa lega nezaupanje do vlade, katere je po ljudskem mnenju kriva vseh težav, ki padajo nanj. Narod, ki je ravno v Španiji tako brezskrben, se da begati od

raznih alarmantnih vesti, ki v izobilici krožijo po deželi, povečane po stokratnem pripovedovanju. Danes je govor o komunističnih izgrelih, jutri o krvavih stražah v velemedstih, potem zopet o spopadih med republikanci in policijo. Nalaga se za to postavljene agenti še vzdržujejo nezadovoljnost ne umeten način. Vlada je danes izgubila zaupanje naroda in bi morala iti. Nikdo ne očita generalu Berenguerju, da je nepoštenjak, toda kadar pridejo velike težave, mora državnik zdržati a poštenjem se bistro oko in prisotnost duha ter železno voljo. Berenguer pa napravi vtis, kakor da bi napravil vse, samo tega ne, kar ljudstvo pričakuje. Narod hoče državljanske svoboščine, on jih noče dati ali jih daje samo v curkih; narod želi energične politike v vprašanju dragine, Berenguer pa si ne upa nastopiti proti magnatom državne banke. Priti je moralo do sedanjega res težkega položaja, da je srmoglavil markija de Cabra, guvernerja državne banke, ki je odgovoren za sedanje katastrofalno stanje pesete.

Politične revolucije so sad dolgih priprav, gospodarske revolucije pa izbruhnejo nena-

doma. Glad noče čakati, Španija se nahaja pred gospodarsko eksplozijo.

Razumaj ljudje si tudi ne morejo razlagati, zakaj se bilo zopet volitve odložene na mesec januar. Mogoče je to pogoj Santiago Albe, ki je še vedno bostoči mož, toda vse kaže, da politični račun ne bodo nič izdali, ker jih bodo prehiteli gospodarski dogodki.

Nikoli ne ve, kaj se utede zgoditi, če se ne zaupanju, ki vlada znotraj, pridruži še nezaupanje izvenstva, ki bi se pokazalo na ta način, da bi inozemski kapitalisti potegnili svoj denar iz dežele.

Stari politiki venomer hodijo v Madrid h kraju, da bi ga informirali o položaju. Zatrjujejo mu, naj zaupa svojem ljudstvu, ki ga v srečo ljubi, naj mu vrne svoboščine in naj prestriže propagando, ki je vrše razni grobokopi, ki hočejo napraviti svoj dobiček iz gospodarske katastrofe Španije. Tukaj imamo vtis, da ne stojimo samo na kodu polnem smodnika, kot se je nedavno izrazil finančni minister Weiss, ampak da banketiramo v hiši, ki je začela goreti.

Poljsko-ukrajinski odnosi

Pred nekaj meseci se je resno govorilo o poljsko-ukrajinski spravi. Če bi se pobotali Poljaki s svojo ukrajinsko manjšino, bi bilo onemogočeno nadaljnje zlohotno in kvarno poseganje Nemcev v slovanstvo zadeve. Ukrajinsko ozemlje pod Poljsko bi lahko postalo Pijemont, ki bi dalo Ukrajincem v Sovjetski Ukrajini točko, da bi se osvobodili jarma boljševičkih mogulcev v Moskvi. Ali boljševiki so zmali uničiti njim nastavljeni pasti in udariti z enim udarcem Ukrajince in Poljake. Najli so nekaj ukrajinskih boljševikov in ukrajinskih narodnih prenaševalcev, ki so izvršili nekaj atentatov na predstavnik poljske oblasti in na poljske ustanove v ozemlju ukrajinske narodne manjšine.

Poljski odločilni krogi se ob teh graje vrednih dogodkih niso dali voditi od razuma, ampak so dali dušila stari strasni mržnji do Ukrajincev. Zaprti so cele desetine najodličnejših ukrajinskih osebnosti, ki se jim do sedaj še ni mogla dokazati krivda. Zaprti so ukrajinske srednje in ljudske šole, zapustili ukrajinska prosvetna društva.

Kdor pozna fanatično ljubezen Poljakov in Ukrajincev do svojega naroda, ta si lahko predstavlja, kako vznemirjenje se je polastilo obeh tabborov. Zato bi bilo treba samo odobravati korak poljske vlade, da je poslala vojaštvo v te kraje mirni razdraženo srčenovo gnezdo, če ne bi imela vojska namenj kazenske ekspedicije. Zakaj — ukrajinsko prebivalstvo mora samo vzdrževati te čete. Tako je v vseh Breznančini in Bobrečina nad tisoč žandarjev in vojakov. Ti vojaški oddelki prevzamejo od civilnih oblastev vsa oblast v svoje roke in uvajajo prekli sod. Kamorkoli se bližajo te kazenske ekspedicije mirne ljudstvo, povsod se sliši jok in obupno vpitje. Da si reši golo življenje, beži ljudstvo kamor za turških napadov v gozdove in močvirne kraje, kjer se sedaj že kaže nastop zime.

Ce se vrše te kazenske ekspedicije proti ukrajinskim vsem, bi se še morda dalo razumeti, nika. Kor pa ni mogoče najti niti besedice opravičila za postopanje proti tistim, ki razširjajo ljubezen in spravljenost. Kdo pa more dvomiti o lojalnosti in miroljubnosti študentov v Lvovu, kat. redovnikov vzhodnega obreda, lejer je nedavno eksplozivna bomba. Ce zapirajo ukrajinske kat. duhovnike, ki se ne brigajo za strankarsko-politične boje in so bili vedno lojalni državljani, se s tem še bolj vzemirja že tak razburjeno ljudstvo, ki bi moglo ravno v svoji duhovščini najti tolažbo in pa človeka, ki bi edino mogel pomirjevalno vplivati. Razburjenje strasti je še bolj razvnelo pri ekstremnih elementih in potro mirno ljudstvo, ko Pilsudski že tretjič ni hotel sprejeti nadškofa metropolita Septičkega, ki je prišel posredovati za ukrajinsko ljudstvo.

Se več oja v ogenj prilivajo neodgovorni elementi. Tako so se protiukrajinske demonstracije poljskih visokošolcev v Lvovu spremenile v demonstracije ukrajinskih narodnih institucij. Na piko so si vzeli najvišje kulturne ustanove. Zvečer po inštalaciji rektorja so se zbrali poljski dijaki v Kopernikovi ulici, odkoder so napadli ukrajinsko katol. bogoslovno semenišče. Nato so odšli v ulico Potockega, kjer so napadli siročišnico in samostan ukrajinskih sester bazilijank. Skozi okna so metali kamenje, težko nad 1 kg. Sestre in sirote so se zbudile iz spanja, se skrivale pod postelje in na hodnike. Mnogo jih je ranjenih, ena sirota je padla med ran celo v nezavest. V celoti so razbili 73 oken.

Slovenec in Jugoslovani nimamo spora niti s Poljaki niti z Ukrajinci, ampak hočemo biti z obojima tridesetmilijonskima slovanškima narodoma v čim najbolj prijateljskih stikih. Zato iskreno želimo, da bi se odnosi med Ukrajinci in Poljaki uredili v duhu spravljenosti, ker bi bilo v korist poljskega in ukrajinskega naroda ter vsega slovanstva. —b—

Jugoslov. čebelarstvo

Belgrad, 27. okt. AA. Na zahtevo ministrstva za kmetijstvo je zveza jugoslovanskih čebelarstev društvo poslala ministrstvu poročilo o delu čebelarstev v državi, članice zveze. Po tem poročilu je v zvezi vključenih osem društev, in sicer Sprsko čebelarstvo društvo v Belgradu s 50 podružnicami in 1322 člani, čebelarstvo društvo za Slovenijo v Ljubljani s 1853 člani, centralno čebelarstvo društvo v Zagrebu s 1100 člani, hrvatsko slavonsko čebelarstvo društvo v Osijeku s 1470 člani in več podružnic. Čebelarstvo društvo v Vukovaru s 3350 člani, srpsko čebelarstvo društvo v Rumi s 700 člani, jugoslovanska čebelarstva zadruga v Dubrovniku s 390 člani in centralna čebelarstva zveza v Sarajevu s 83 podružnicami in 530 člani. Vsa društva so priredila neodvisno razne tečaje za povzdigo čebelarstva v naši državi.

Predlogi tarifnega odbora

Izvozne tarife naj se znatno znižajo

Belgrad, 27. okt. zm. Tarifni odbor je predložil merodajnim činiteljem sklepe o znižanju tarifnih postavk za prevoz blaga po železnicah. Odbor je predlagal tudi ukrepe tarifnopolitičnega značaja, ki naj bi se uporabili za pospeševanje našega izvoza. V teh predlogih pa posebno zahtevajo znižanje tarifnih postavk za prevoz žita na splošno. Posebej pa na suhozemskih poteh do obmejnih mest in današnjih pristanišč. Pri znižanju naj posebno vzame v obzir izvoz preko domačih pristanišč in preko Gjevgeleje.

Glede pospeševanja sadnega izvoza je odbor

zahteval, da se tarifi za slive znižajo za 25% in da se tarifi za jabolka, hruške in grozdje znižajo za 20%. Enake zahteve je stavil glede izvoza orehov. Iz narodno gospodarskega stališča je odbor obrazložil svoje poglede glede znižanih ugodnosti za vse ostale predmete, ki jih izvažamo. Prav tako je zahteval znižanje tarife za sveže meso za 60%, za moko, mlečne izdelke, pletarsko blago, vino, les itd. Dalje je stavljen predlog za ugodnosti glede naših rudarskih proizvodov. Te predloge proučuje v prometnem ministristvu posebna komisija, ki bo ministristvu stavila končne predloge.

Ratifikacija londonske pomorske pogodbe

„Razorožitev je up vsega sveta“

London, 27. okt. as. Danes dopoldne se je vršila v locarnski dvorani Foreign Office izmenjava ratifikacijskih listin londonske pomorske pogodbe. MacDonald je v kratkem nagovoru izjavil, da angleška vlada upa, da bo v kratkem onemogočeno tudi Franciji in Italiji, katerih poslanci so bili navzoči, pristopiti k podpisu londonske razorožitvene pogodbe.

Danes popoldne je japonski ministrski predsednik Hamaguchi govoril iz Tokia s predsednikom Združenih držav Severne Amerike Hooverjem v Washingtonu in s predsednikom angleške vlade MacDonaldu v Londonu potom brezšične oddaje postaje. Njegov govor je bil na ta način razširjen po vsem svetu. Govor japonskega ministrskega predsednika je bil poslan brezšično iz Tokia v Washington in od tukaj po transatlantskem telefonskem kablju v London. Predsednik Hoover je nato izjavil, da lahko v trenutku, ko posluša 200 milijon

nov njegovih podaničev, da izjavo o velikem veselju ameriške vlade za velik napredek na poti k razorožitvi, za napredek, ki ga predstavlja londonska pogodba. Razorožitev je up vsega sveta in je naša vsaj delen odmev v londonski pogodbi. Po odskranitvi največjih težav je možno, premagati težnje za pomorsko oboroževadno tekmo, to vse na podlagi zdravega človeškega razuma. Delni uspehi v Londonu mora biti v očeh vseh narodov in njihovih državnikov vzpodbuditev k nadaljnjim korakom na polju razorožitve. Vsak napredek na polju razorožitve je istočasno napredek v zagotovitvi svetovnega miru.

MacDonald je izjavil, da so postali po podpisu londonske pogodbe odnosi med Anglijo, Japonsko in Združenimi državami boljji kot kdaj prej. Delna rešitev pomorske razorožitve, ki sicer velja le do 1. 1936, je vzpodbuda za nove napore, ki naj imajo kot cilj splošno in širokopotezno razorožitev.

Solija pripravlja sprejem kraljevi dvojici

Radostno razpoloženje bolgarskega ljudstva

Brindisi, 27. oktobra. AA. Včeraj je bolgarska kraljeva dvojica prispela v Brindisi. Sprejel jo je princ Piemontski. Ob 10.10 dopoldne se je kraljevska dvojica vkrcala na parnik »Car Ferdinand« ob navdušenem klicanju meščanov, ki se jih je zbralo več ko 60.000.

Solija, 27. okt. AA. Bolgarska agencija javlja: Bolgarska prestolnica je bogato okrašena z zastavami v bolgarskih in italijanskih trebojnicah. Povsod se živahno pripravljajo za svečan sprejem bolgarske kraljeve dvojice. Na solijski železniški postaji bo kraljevska dvojica sprejeta po članih vlade, diplomatskem zboru in drugih valedostojan-

stvenikov. Pred umetniškimi vrati, ki so jih postavili nalašč v ta namen v starem bolgarskem sklogu, bo predsednik solijske občine v krogu članov občinskega odbora voščil kraljevski dvojici dobrodošlico. Nato odide kraljevska dvojica v cerkev Aleksandra Nevskega, kjer dobi blagoslov po pravoslavnem obredu. Od postaje pa do cerkve bodo postavljene čete, ki bodo kraljevski dvojici izkazovale čast.

V Solijo so že prispeli mnogostevilni delegati iz notranjosti države. Napovedani so še drugi delegati, ki pridejo v Solijo pozdravit kraljevski par.

Revolucija v Braziliji zaključena

Nova vlada prevzela posle

Newyork, 27. okt. AA. Iz Rio de Janeira poroča »Associated Press«, da je v novi začasni vladi prevzel ministristvo vojske general Leite de Castro, ministristvo za zunanje zadeve in notranji resor pa Mello Franco.

Službeni krogi obžalujejo incident, ki ga je doživel parnik »Baden«. Minister za zunanje zadeve je postal obžalovanla pisma poslanistvom Nemčije, Španije in Poljske.

Poveljnik severnih čet general Tavera je zasedel Bahio. Mnogi so mu priredile navdušene aklamacije in so mu izjavile, da se ne bodo uprle temu, da dr. Vargas prevzame predsedništvo braziljske republike.

Lisbona, 27. okt. as. V Rio de Janeiru so izpustili vse politične kaznjence, Cenzura tiska in za mozemške brzojave se je ukinita. Tudi v Sao Paulo so bile porušene tiskarne. Največji nemški list v Braziliji je bil prav tako uničen. Senator Magalhães de Almeida je bil aretiran. Postavil se je namreč

na čelo protirevolucionarjem. Baje je pomeveril milijon državnega denarja.

Vargas - predsednik republike Brazilije

Rio de Janeiro, 27. okt. AA. Splošno sodijo, da je emirali revolucijo za zaključeno, ker je začasna vlada pozvala zastopnika liberalne stranke Vargas, naj bi prevzel vodstvo države. Vargas, bo danes prevzel svoj novi položaj.

Z današnjim dnem so je prišla demobilizacija federalne vojske.

Bombardiranje parnika »Baden«

Rio de Janeiro, 27. okt. AA. Začasni minister za zunanje zadeve je izrekel podsmisljivost Nemčije, Španije in Poljske obžalovanje, da je bil obstreljevan parnik »Baden«. Preostali bodo izplaščani primerno odškodnine. 27 oseb je bilo med obstreljevanjem ubitih, 40 ranjenih.

Sneg na Češkem

Praga, 27. okt. z. V nekaterih delih Českoslovaške je zapadlo precej snega. Med Taborom in Voticam ga je 1 meter. Pri Pasovi pol metra, avtomobili so obtičali v snegu. Med Savam in Novim Selom je sneg zadržal tovorni vlak. Telefonske zveze so prekinjene.

Silne poplave v Mali Aziji

Ankara, 27. oktobra. AA. Radi deževja in poplavi je bil posebno težko prizadet kraj Erzurum, kjer je hudournik porušil 300 hiš. 70 oseb je našlo pri tem smrt. 17 ljudi pogrešajo in mislijo, da so postali tudi ti žrtve katastrofe. O poplavih poročajo tudi iz drugih krajev v Turčiji.

Manifestacija francosko-jugoslov. prijateljstva

Pariz, 27. okt. AA. Včeraj so v Chalonsu na Saoni manifestirali bivši bojevniki z vzhodne fronte v znak prijateljstva med Francijo in Jugoslavijo. Prireditve se je vršila v občinski dvorani. Več govrnikov je poveljevalo zaslug bojevnikov na vzhodni fronti in poudarjalo tesne zveze med Jugoslavi in Francozi, ki jih je pokazal še nedavni obisk bivših bojevnikov na vzhodni fronti.

Svečanost je otvoril tajnik jugoslovanskega poslanstva v Parizu Mirković, za njim pa je govoril Andrić, jugoslovanski konzul v Lyonu. Manifestacije so se udeležili oficirji 134. polpka. Vsi govrniki so pohvalno omenjali junaško srbske vojske in poudarjali prijateljske zveze med Francijo in Jugoslavijo. Nato je bila svečanost v dvorani občinske posvetovalnice, nato pa so bojevniki z vzhodne fronte z drugimi odličniki vred odšli pred spomenik, postavljen na čast padlim Chalonsom, ga okrasili s cvetjem. Potem so bivši bojevniki z vzhodne fronte, hoteli dati vidnega znaka za prijateljstvo do Jugoslovancev, poklonili g. Mirkoviću zgodovinski črtnik, ki je služil za popisane premirja 29. septembra 1918; ta črtnik bo predan Nj. Vel. kralju Aleksandru I. v spomin.

Zvečer je bil banket, na katerem so vsi govrniki poudarjali pomen francosko-jugoslovanskega prijateljstva, pri čemer so jih vsi prisotni burno pozdravljali.

Oton Habsburški bo izdal manifest

Budimpešta, 27. okt. as. »Reguli Ujsage« poroča z Dunaja, da bo Oton Habsburški na dan proglasitve svoje pololetnosti, to je 20. novembra, izdal dva manifesta na avstrijski in madžarski narod, kakor tudi dve dekreta na madžarske in avstrijske člane habsburškega doma. V dekretih bo najavil svojo pololetnost in dejstvo, da nastopa svoje pravice.

V manifestu na avstrijski narod bo Oton izjavil, da ne stopa še na avstrijski prestol, kljub tomu pa vztraja na svojih pravicah na avstrijsko krono. V madžarskem manifestu bo izjavil, da stopa še na madžarski prestol, vendar pa prisega na ustavo, oziroma polaga tradicionalno madžarsko prestolno beseedo in bo izjavil, da se ne odreka pravic madžarskega kralja.

Isto bo Oton poudarjal v dekretih na svojo rodbino. Doslej pa še ni odločeno, ali bo objavil manifeste in dekreta res na dan proglasitve svoje pololetnosti, ali bo to odložil na poznejši termin.

Krvavi nemiri v Indiji

Bombay, 27. okt. AA. Včeraj je v osreju Bombaya prišlo do velikih nacionalističnih neredov. Na trgu Najdan je prišlo do spopada med policijo in manifestanti, ki so navzile prepovedi hoteli na svečan način izkazati čast narodni zastavi. Pri tem spopadu je bilo ranjenih 235 nacionalistov, od njih so jih 155 odvzeli v bolnico. V toku dneva so prijeli in zaprli 57 nacionalistov, med njimi 22 žensk.

Bombay, 27. okt. AA. Iz Amikarara v Severni Indiji poročajo, da so tam aretirali predsednika tamosnjega kongresa Sena Gupka zaradi govora, ki ga je imel tam včeraj.

Flandin v Soliji

Sofija, 27. oktobra. AA. Bolgarska agencija poroča, da je francoski trgovinski minister Flandin zapustil Solijo. Pred odhodom je imel razgovore z ministrom za zunanje zadeve Burovom, ministrom za finance Molovom in ministrom za trgovino Mišajkovim. Minister za trgovino Mišajkov je priredil na čast francoskega tovariša banket. V zdravstvih ob tej priliki je bila naglašena gospodarska zveza med obema državama. Minister Flandin je izrazil željo, da se te zveze še učvrste. Naglasil je simpatije Francoze za vse balkanske države, in posebej za Bolgarijo.

Nemčija zvišala carino na žito

Belgrad, 27. okt. AA. Minister za zunanje zadeve je poslal ministrstvu za kmetijstvo akti Društva narodov, v katerem se sporčča, da je nemška vlada zvišala carino na žito. Zaradi nenormalnega padca cen žita je Nemčija zvišala uvozno carino na žito od 15 na 28 in pol mark pri kvintalu.

Petanek še ni aretiran

Zagreb, 27. okt. p. Petanek, ki je pomeveril več milijonov in ki je izginil iz Zagreba, še doslej ni bil aretiran. Petanek je živel v zelo skromnih razmerah. Vedelo se je samo, da mnogo pije. Nekako pred 1 letom je nastal primanjkljaj 10.000 dinarjev, ki ga je moral odplačevati od svoje plače, ki je bila zelo nizka. To je zelo težko odplačeval. Pred dvema mesecema so se mu njegove materialne razmere zboljšale in je nekemu prijatelju posodil 50.000 Din. Njegove poverbe so bile mogoče na ta način, da je manipuliral z začasnimi priznanicami.

Belgrajske vesti

Belgrad, 27. okt. AA. Z odlokom generalne direkcije državnih železnic so odobrene nove olajšave za žito, in sicer: za ječmen, mešano rž, pšenico, rž in koruzo. Pošiljke žita se morajo odajati v prazne kot počasno blago. Vozarske postavke se ne uporabljajo a povračilom carine.

Zagrebske vesti

Zagreb, 27. okt. p. Včeraj ob 10 dopoldne je imela Osrednja Hrvatska Katoliška narodna zveza prošnjo 1500 letnice sv. Avgušlina v veliki dvorani Sokola. Proslavi so prisostvovali odlični zastopniki javnih korporacij. V celoti jih je bilo navzočih okoli 2000 ljudi. Govorili so dr. Grgec, dr. Bošković in dr. Živković. Nato pa je sledila pevsko točka.

Zagreb, 27. okt. p. Proti »Hrvatski Strazi« je vloženih 17 tožb zaradi tega, ker je po bulgaraki politike prinesla nekatere pasuse iz članka dr. Stojančevića v vprašanju ostaline pokojnega Tonja Slegja. V časnikarskih krogih se pričakuje z velikim zanimanjem, kako bodo potekla razprave, ker se bodo istočasno vodili procesi tudi v Belgradu proti »Politiki« in v Osijeku proti »Hrvatskemu listu«.

Zagreb, 27. okt. p. Zvečer ob 2 je zagrebški župan dr. Sikuli z ozirom na jutrišnje obilno českoslovansko republiko po radiju pozdravil Prago. Ob 7.10 pa so mu je praški primator dr. Baxa zahvalil za pozdrav.

† Anton Učakar

V četrtek, dne 23. t. m. zvečer je umrl v svojem stanovanju na Karlovski cesti g. Anton Učakar, višji uradnik poštnega ravnanstva v Ljubljani. Bil je krepak, na videz zdrav človek, ki ni bil nikoli bolan. Še zadnji dan je bil do konca uradnih ur v službi, ne da bi bil sam ali kdo drugi opazil kako neugodje. Par ur za tem pa je izdihnil, zadet od srčne kapi.

Pokojnik je bil doma iz Morav. Po Božiču bi bil dopolnil 50. leto. Bil je strokovnjak, vzor poštenega, vestnega in zanesljivega uradnika starega, predvojnega kova. Njegove odlične sposobnosti so predstojniki kmalu spoznali. Zato so mu še pred vojno, razmeroma prav mlademu, poverili samostojno vodstvo poštne uprave. Kot predstojnik pošte je služboval na Bledu, v Ribnici na Dolenjskem in v Ljutomeru, odkoder je bil predlanski poklican v službovanje k osrednji oblasti. Povsod, kjer je služboval, je ostal ljudstvu v dobrem spominu, njegovo delo je pustilo povsod vidne sledi.

Zapušča vdovo in štiri nepreskrbljene otroke, katerim je smrt tako nenadno iztrgala vzornega soproga in skrbnega očeta. Njim izražamo iskreno sožalje, pokojniku pa: večni mir in pokoj njegovi duši.

Zborovanje SPD v Celju

Celje, 27. oktobra.

Včeraj v nedeljo dne 26. oktobra je imelo Slovensko planinsko društvo, kakor je poročal že včerajšnji »Slovenski list«, svoje glavno letno zborovanje, ki se je vršilo v Celju in sicer v mali dvorani Celjskega doma. Prisotnih je bilo 120 delegatov podružnic in 78 delegatov osrednjega društva. Zborovanje je otvoril predsednik SPD dr. F. Tomlinšek, ki je omenjal nekdanje boje za slovenstvo Celja, obenem pa se je spomnil tudi pokojnega ustanovitelja in načelnika Savinjske podružnice SPD Frana Kocbeka. Nato je sam poročal o delu Osrednjega društva. O delu podružnic je poročal dr. Senior iz Maribora. Za trgovsko podružnico je poročal načelnik Ante Beg. Zivahna debata se je razvila pri točki določitve smernic za celotno društvo. Stališče predsednika in Osrednjega odbora so zastopali delegati dr. I. C. Oblak, prof. Mlakar, dr. Senior, dr. Snuderl in drugi, proti pa je bil zlasti dr. Tuma. Z veliko večino glasov je bilo sklenjeno, da ostane uredništvo »Planinskega Vestnika« slejkoprej v Mariboru pod vodstvom dr. Josipa Tomlinška, ki je ta list razvil v najlepše slovensko planinsko glasilo. Nekateri, lani ustanovljeni odsaki, so bili na zahtevo predsednika dr. Tomlinška z večino razpuščeni, ker niso nič delali in le ovirali delo. S tem je zagotovljeno SPD nemoten in nadaljen razvoj v isti meri, kot jo zastopa njegov velezaslužni predsednik.

Članarina je ostala za prihodnje leto na isti višini: 25 Din. Prispevek podružnic osrednji upravi za vsakega člana pa znaša 2,50 Din.

Daljša debata se je razvila zaradi tega, ker Zveza jug. planinskih društev ni dosegla znižane vožnje po železnih cestih za planince.

G. Maks Hrovatin je pojasnil, da predsedstvo, ki je sedaj v Sarajevu, res ni storilo svoje dolžnosti, zato pa so jo ostali člani predsedstva, kar vseeno ni pomagalo. Za delegata na planinskem kongresu sta bila določena nato g. Maks Hrovatin in dr. Senior z narodilom, naj skušata doseči, da bo sedež Zveze jug. planinskih društev stalno v Ljubljani.

Nato so podružnice soglasno izvolile: za nadzornika dr. Senior, za njegovega namestnika dr. Snuderl in Pučnik, za poverjenike podružnic: sodni svetnik Filler iz Celja, Jakob Ulej iz Mežice, Ivan Setinec iz Jesenic, Ante Beg iz Trbovelj in Albin Lajovic iz Trčica, za namestnika pa Rici Mayer iz Kranja, vladni svetnik Podboj iz Kranja in sodnik Müller iz Konjice.

Resne novice iz Boh. kota

Semenj. Vsakoletni živinski semenj v Boh. Bistrici je bil na Lukeževo. Živine so prignali mnogo in lepe. A kupcev ni bilo. Ta in oni je ves potri gnal domov kravico, vola v skrb, s čim naj plača »fronker«, ki so vsako leto višji in vedno kake novici.

Ali bo še zima? Danes smo tudi že v dolino dobili prvi sneg — seveda ni ostal, je bil bolj voden. Vse pa kaže, da letošnja zima ne bo kot lanskega prilezanca z oklajnim snegom.

Veselite in se kaj. Se ni bilo zadosti zabave, zato je prišel še v Bohinjski vrtiljak — pa še kino ima s seboj. Seveda zanimanja ni za nobeno posebnost, posebno še, ker si udeleženci tega podjetja privoščijo marsikatero nesposodno šalo, misleč, da Bohinjec ne razumejo toliko nemiško.

V Francijo hojčijo. Redki so menda dozdaj Bohinjeci v tujini. Zgodnje čase pa se odpravljajo v Francijo nekatere skupine, pa ne samo fantje, ampak tudi družinski očetje. Zaposleni so bili — 50 po številu — dozdaj na Rudnici pri kopanju rude za pridobivanje aluminija. Iz neznanega vzroka pa se je to opustilo. In zdaj hojčijo od doma. Ne vem, ali res nič ne pomagajo pogosta svarsila in opomini v časopisih: Ne v tujino! Seveda so to le navadni delavci, dočim imajo pri nas rokodelci vsi dela čez glavo.

Pastir išče svojih

Pri Slovencih v Ensishaimu

Ensishaim, 24. oktobra.

V vagonu smo sedeli ob povratku z izleta v domovino prošle poletje, pa se obrne k meni sopotnica ter mi pravi nekako očitaječe: »K nam v Ensishaim vas pa ni nič! Ze šest let bivamo tam nekatere slovenske delavske družine, pa še nismo videle v koloniji domačega duhovnika. Zakaj smo pa ravno mi tako zapušteni in pozabljeni! Ali smo manj vredni kakor drugi Slovenci po Franciji, med katerimi domači duhovniki celo stalno prebivajo. K nam jih pa niti na obisk ni! Pridite vendar enkrat k nam pogledat!«

»Vaši očiti, žena, niso docela upravičeni in veliko zahtevate. Kdo pa naj ve, kod vse je raztreseno po Franciji naša kri! Poleg nepoznanja naših naselbin pa stoji obisku na poti še dvoje velikih in težko premostljivih zaprek: za potovanja treba časa in denarja. In obojega nam izseljeniškim duhovnikom zelo manjka. Nekaj dni me ni doma, pa že čujem ob povratku: Kje pa hodite tako dolgo! Dvakrat so že poslate sestre iz bolnišnice pošto: pridite koj gori, težko bolan rojak vas želi. Klicale so vas pravkar telefonično na pošto. Pa pošte šaka doma cel kup. Človek se je ustraši in se ne hote vpraša: Kdaj bo sedaj vse to rešeno? Poleg tega ni pokazati nikakega uspeha pri delu, ako sem danes tukaj, jutri tam. Za pot treba denarja, pa ne malo. Parkrat sem jo že krenil v bolj oddaljeno kolonijo k rojakom, ki so me želeli; živim zelo skromno in se ogibam vseh ne docela zurno potrebnih izdatkov, pa je vselej odtelito po nekaj sto frankov; in ni bilo nikogar, ki bi bil

Velika škoda

na Štajerskem

Maribor, 27. oktobra.

Dravinja, Pesnica in Ščavnica so radi nalivov v poslednjih dneh po nekaj prestopih bregove in preplavile polja in pašnike. Razven tega je vihar na Dravskem polju, zlasti okoli Slov. Bistrice izruval drevesa in ponekod povzročil nemalo škodo. Ponekod je vihar potrgal telefonske napeljave, radi česar je moralo tehnično osebje takoj intervenirati s popravilnimi deli. V Zgornji Kungoti je vihar vrzel streho raz hišo viničarja Praprotnika. Ravnotako je v Hočah vrzel streho raz hišo slikarja Osvatika. Nalivi so tudi sicer povzročili veliko škodo. Prav tako tudi novo zapadli sneg. Kajti v Mariboru ponekod še niso pobrali jabolk z dreves. Tudi trgatve nekateri vinogradniki še niso zaključili. V Melju so se radi velikih nalivov rušile skale in popolnoma zadelale Šentpetersko cesto, tako da je promet bil za nekaj časa ustavljen in je moral okrajni cestni odbor iskati pomoči za delavce pri tukajšnji vojaški oblasti, kakor tudi v kaznilnici. Ljudstvo, ki je radi velike škode precej zbegano, pričakuje pomoči.

Povodenj okrog Ljutomera

Ljutomer, 26. oktobra.

Po tridnevem neprestanem deževju je nastopila danes povodenj v okolici Ljutomera. Mesto je od treh strani obdano od vode. Globelka in Ščavnica sta prestopili bregove in se razlili čez polje in travnike. Enako drugi potoki: Cven, Krapje in Babinci so odrezani od mesta. Med meščansko šolo in Katoliškim domom je voda zalila cesto, da je nemogoč prehod. Jez ob drevoredu je na enem mestu voda razlila. Tudi glavni kolodvor je deloma pod vodo. Lokomotive brodijo po vodi. V Katoliškem domu je klet in prostor pod odrom zalila voda. Tudi do postajališča je nemogoč dostop. Občina na vozu prevaža potnike. Tudi v smeri proti pokopališču je voda stopila čez cesto pri obeh novih občinskih hišah. Nekateri kleti so kar naenkrat postale polne, ne mošta, ampak vode. Kar iz tal je izvirala. Ponekod je voda zalila krompir. Vsa polja so poplavljena. Posestniki obupno vzdihujejo. Nekateri imajo še krompir v zemlji.

Padlim žrtvam

Odkrit spomenik vojn m žrtvam iz starološke lare

Stara Loka, 27. oktobra.

Preteklo nedeljo je postavila starološka župnija prekrasen kip vojaka na velikem podstavku, na katerem je vklesana Pieta in 50 imen tistih, ki so bili njeni farani, a se niso vrnili iz velike svetovne vihrine... Ta spomenik je že nad dvestoti, ki jih je naše slovensko ljudstvo postavilo po številnih župnijah v trajen spomin tistim, ki so žrtvovali za veliko idejo našega zedinjenja kri in življenje.

Slavnost se je v Stari Loki pričela že v soboto ob 7. zvečer. Takrat so pevci iz Škofje Loke in Stare Loke zapeli pod vodstvom starološkega organista na pokopališču tri žalostinke: Vigred se povrne, Nad zvezdami in Oj Doberdob. Takoj nato pa so se oglasili zvonovi po vsej župniji in opomnili sorodnike padlih žrtv in vse farane k molitvi za drage pokojne in za mir na zemlji...

Slavnost se je nadaljevala v nedeljo dopoldne ob 9. Izpred Gasilnega doma v Stari Loki se je tedaj razvil mimo Dolence, po vsej fari v župno cerkev žalni sprevod za križem. Takoj za križem smo videli krasen venec starološke občine, nato deško in dekliško osnovno šolo, invalide, sokolsko društvo SKJ iz Škofje Loke s praporjem in vencem in dobrovoljce iz svetovne vojne. Za njimi je sviral godba gasilskega društva iz Škofje Loke, za katero je šla močna četa gasilcev iz vse loške okolice, potem duhovščina iz obeh fara, zastopniki civilnih oblasti, in sicer: g. dr. Zobec, začasni vodja okr. izpostave v Škofji Loki, gg. župani iz Stare Loke, Škofje Loke in Zminca, zastopniki davčnih oblasti in finance ter žandarmerije iz Škofje Loke, dalje g. podpolkovnik Bakic kot zastopnik 52. pp. iz škojloške garnizije z dvema podporočnikoma. Dalje zastopniki Zveze slovenskih vojakov iz Ljubljane in Škofje Loke, Kat. prosvetno društvo iz Škofje Loke s praporom in vencem ter končno nešteti venci, ki so jih napravile vasi: Stara Loka, Sv. Duh, Virmaše, Papirnica, Moškrin, Pevno, Cnigrob, Planica in Križna gora. Vaščani iz vseh teh vasi so zaključili sprevod.

Ko je dospel sprevod v farno cerkev, je imel tam kanonik in dekan g. Matija Mrak pridigo in sv. mašo. V cerkvenem govoru se je spomnil vseh padlih žrtv, ki jih je iz vsake vasi v fari nekaj, le Papirnica in Planica sta bili tako srečni, da nista izgubili nobenega vaščana na bojiščih...

Tudi ajde je še mnogo po njivah. Ozimine še polovico ni vsejane. V velikih gosposkih vinogradih je še mnogo trgatve. Škoda povodnji se danes še ne da preceniti. O kakih večjih nesrečah ni bilo slišati. — Zdi se, da proti večeru voda nekoliko pada. — Za danes popoldne napovedani koncert kvarteta ljubljanske glasbene Matice se ni vršil. Prirediteljev sploh ni bilo v Ljutomer.

Nad Rajhenburgom

Senovo, 26. oktobra.

Po trajnem celomesecnem deževanju, je sedaj že v tretje nastopil tak naliv kakor ga že ni bilo od leta 1926. Še v petek zvečer zvezdno nebo, je bilo v soboto ves dan zastrto s težkimi oblaki, iz katerih je brez presledka padel dež kakor bi vihljal iz vedra. Na mnogih krajih je raztrgalo lesene mostove in odneslo brvi, trgalo jezove in odnašalo zemljo. Po bregovih je voda tekla v potokih in se razlivala po njivah in travnikih, da je še v nedeljo stala kakor mala jezera. V soboto zvečer je nastal strahovit veter in ljudje so s strahom pričakovali kaj jim pomoče strehe s hiš. Na mnogih krajih je pometal opeko in polomil dreve. V višje ležečih krajih je zapadel sneg do pol čevlja visoko. Premnogi, ki še niso z jesensko setvijo dokončali, se bojijo, da jih ne bo prehitela zima.

Po hribih sneg, po dolinah vode

Slovenjgradec, dne 25. oktobra.

Pri nas je preteklo soboto vse dopoldne močno deževalo. Kmalu popoldne pa je začelo močno snežiti ter je snežilo neprenehoma celo popoldne in skoro vso noč. Zapadlo je precej debelo snega, kateri še drugi dan ni izginil, temveč je še z debelo plastjo pokrival zemeljsko površino. Po hribih, predvsem pa na Urški gori in Veliki Kopji, je bilo snega, ker je tam ostalo še precej snega od četrta in je tudi še v petek snežilo. Ta sneg ne bo kmalu ali pa sploh ne bo izginil to jesen. Vsled velikega deževja in taljenja snega so vode na večih krajih prestopile svojo strugo. Sneg je napravil precej škode, ker je polomil sadno dreve in drugo. Mestni občini pa je podrl nekaj drogov stranskega električnega voda, potrgal na raznih krajih električno žico, vsled česar je več hiš bilo brez luči. Sneg se nam je letos že dvakrat ponujal, v tretji je pa dodobra zapadel.

Prvi sneg potrgal električne žice

Kočevje, 26. oktobra.

Jesensko deževje je v soboto zvečer privabilo prve snežinke, ki so pobelile vse naokrog. Ta prvi sneg je bil sicer v veselje mladini, a v neprijetnost stanovalcem, ki so bili v nedeljo zjutraj brez električne luči. Sneg je namreč potrgal večino električnih žic. Ležal bo, kakor kaže, nekaj časa.

Zemeljski usadi radi deževja

Zagorje, 27. okt.

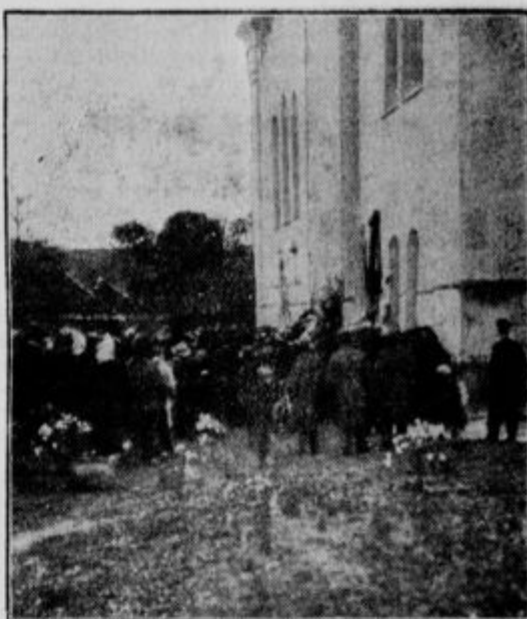
Po hribih sneg, po dolini dež in mrzel veter. Tako v Soboto. Cesta od Ramzingerja do Sokolskega doma je v enem svojem delu, dolgem kakih 20 do 30 metrov, jako nesigurna. Ali ima temelje slabe, ali od zgoraj dolji pritiska zemlja nanjo — karkoli že, cesta se pogreza. Ob vsakem večjem deževju je cesta niže. Poleti so jo sicer kotali podpreti in so na spodnjo stran navozili materiala, ni koliko. Pa material je nasipina in nestalen, zato se nič ne drži. V soboto pa je cesta zlezla znatno niže, pogreznila se je sama vase. Pod njo gre glavna vodovodna cev proti Toplicam. Velika teža zemlje in cestnega materiala je na cev pritiskala s tako silo, da jo je pretrgala. Voda je bruhala v itak že razmočeno zemljo in napravila precej škode. Toplice pa ves dan brez vode. Zato so včeraj ves dan delali, čeprav je bila nedelja.

Kaj bo, če deževje ne odneha? Ali pojdemo res vsi v zemljo s hišami vred? Na Vorleku se tudi trga cele plasti zemlje. V nevarnosti je poljska pot, ki pelje skozi vas, pa še par hiš ni nič kaj na trdnih nogah.

Dolina Mirne pod vodo

Mirna, 26. oktobra.

Po neprestanem deževju so vsi pritoki voda tako narasli, da je voda povsod prestopila bregove in se razlila čez travnike, njive in deloma tudi ceste in pota. Tako danes mnogo ljudi ni moglo priti v Mirno k maši. Morali so se vrniti domov. Mirna je videti kot velika reka, kajti prestopila je strugo in poplavlja celo ravan od vasi Mirna do Volčjenjave in Glinka. Pečetovala hiša na Mirni je pod vodo. V nevarnosti so še hiše na Gmajni, da se bodo prebivalci morali umakniti kakor so se že pred nekaj leti morali ali pa plavati proti Hrvaški. Po hribih pa je noč zapadel sneg.

Na starološkem pokopališču med slovesnostjo.

galerijo ter pridobil mlade umetnike Pengove. In prav Božo Pengov je tisti, ki je s tem spomenikom napravil doslej najboljšo svoje delo. Sledilo so še številni govori, proti večeru pa so gostje odšli.

Spomenik, ki ga je ob tej slavnosti uvrstila starološka fara med druge istovrstne spomenike po širni slovenski zemlji, predstavlja vojaka, ki je ranjen in ima puško poveseo. Milo se ozira na Mater Doloroso, ki je vklesana na podstavku pod vojakom. Vojak je iz kraskega kamna, spomenik v celoti pa po izjavah eno najlepših del te vrste, kar jih je doslej postavil slovenski narod svojim vojnim žrtvam.

— PEGE —

odstrani tako in brez sledu »Creme Orizol«
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalo-
ga: »Cosmochemia, Zagreb, Smidkova 13. Telefon 49-95

vprašal: koliko ste potrošili in bi bil rekel: evo vam tu skromne odškodnine! Razumete sedaj: obisk ni tako nedolžna stvar! Pa vendar pridem vam na ljubo v Ensishaim, in sicer čimprej.

Doma v roko zemljevid! Sedaj pa, kje je Ensishaim? Aha! Mimo Saarguemina, prostulega Strasburga do Bolvillerja. Od tu po stranski progii nekaj postaj dalje. 154 km oddaljen od mojega bivališča; precej čedna razdalja, kaj ne?

Brzi vlak leti in sopiha, da je veselje. Zveza še prilično ugodna. Ze opazim na kolodvorskem poslopju v Franciji običajno modro ploščo z belim napisom: Ensishaim.

Precej ob izstopu vlaka se zaveš: delavski kraj je tu. Zazreš številne delavce: deloma so se pripeljali z vlakom; drugi so jih čakali, tretji pa sejo običajno radovednost po kolodvoru. Lej ga tam airomaka delavca, ki se krivi pod težkim kovčkom in ki je prišel sem brezdomno iskati dela. Kdo ve, kje povsod je že bil in delal! Fant prebira, kje bi bilo bolje: lažje delo in lepše, bolj plačano, kje bi bilo ceneje življenje. Blodi sem in tja, nič ne zasluži, potroši zadnje novce in se prepriča končno: nikjer ni za vse; tu je dobiti ugodnosti, ki jih v prejšnji koloniji ni bilo, pa so tudi težave, ki doslej zanje še ni vedel. Delavski stan je delavski stan; v potu obraza si mora delavec služiti vsakdanji kruh.

Ensishaim! Še nikoli nisem čul tega imena; in vendar šteje danes kraj okoli 3500 duš in je — kdo bi si bil to mislil — celo zgodovinsko precej zanimiv. Naš delavec, ki me je pozneje vodil okoli, me je opozoril: glejte, tu je tekla zibelka svoj čas tako slavni Habsburžanom. Tamle stoji kip Rudolfa Habsburškega. Spomenik res stoji a podoba in napisom slavnega vladarja blizu župne

cerkve pred starinsko mestno hišo. A doma ni bila tu bivša vladarska hiša. Bilo je pa res tu v srednjem veku središče njihovih posestev v teh pokrajinah. Sezidali so si bili tu ponosni grad, ki pa danes niti razvalin njegovih ni več najti. Imelo je pa mesto pravico kovati lasten denar in je bilo glavno mesto in sedež vlade za avstrijske dežele v sedanji Alzaciji, deloma Švici in delni Nemčiji. Šele v vesfalckem miru je pripadlo mesto Franciji. Tu so se bili naselili jezuiti, ki so sezidali krasno in ogromno šolo s cerkvijo, kar oboje služi danes za — centralno moško kaznilnico. Skozj mesto teče reka Il, ki se vije skoro skozi celo Alzacijo vzporedno z Renom in po kateri je baje dobila Alzacija svoje ime. Stalovalcem ob ili so rekli nemški: Elsässer, iz česar je nastalo Elsässer in ga pokrajine Elsass. Tako vsaj mi je razlagal ensishaimski župnik, ko sva stopila v veliko in krasno zidano gotoko župno cerkev.

»Koliko Jugoslovancev pa imate, g. župnik, v župniji? Prišel sem jih malo obiskat in pogledat, kako jim gre in tudi, kako so dušno oskrbljeni.«

»Res vam ne morem dati pojasmila na vaše vprašanje. Industrija živi tu šele par let. Razvoj je bil tako nagel, da nas je vse presenetil in se še nismo orientirali v tej množici delavstva raznih narodnosti, jezikov, ver in never. Morda vam bo mogoč bolj preosteti g. vikar, ki poučuje deca v šoli.«

Tudi ta je bil v zadregi. Pač pa mi je dal moder nasvet: »Glejte tam 15 minut oddaljeno delavsko kolonijo Sv. Terezije. Tam so nastanjeni delavci in tam bosta našli brezdomno tudi svoje ljudi, ki vas bodo informirali na lieu mesta o vseh podrobnostih, ki vas utegnejo zanimati.«

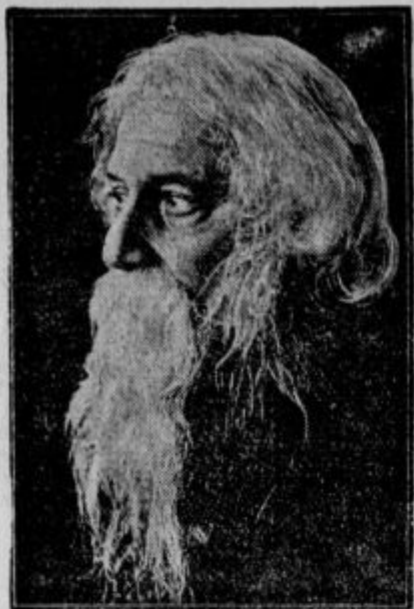
Pred menoj se razprostira čisto nova delav-

ska naselbina. Celo velikansko mesto delavskih hiš. Vsaka hišica obdana s precejšnjim vrtom. Vmes široke lepe ceste, obsajene z drevjem, prav kar pariške avenue. Sredi kolonije nekaj parka, ki pa še ni urejen. Ulice z električnimi svetilkami. Vzhodno tik kolonije visok dimnik, ki iz njega puha gost črn dim. Zadaž za dimnikom ogromen kup kamenja in raznih odpadkov, ki so jih pripeljali iz jame. Spredej obširna skladišča, prostor in priprave za dviganje rude iz rova; prav spredaj pa pisarne, ki jih delavstvo povsod naziva: gran-biro.

Kaj pa kopljejo tu? Vas zanima? Dragoceno rudo, ki jo nazivajo francoski potaše, mi ji pa rečemo kalij, znano umetno gnojilo. Zanimiv je ta rudnik. Zgodnja leta pred vojno ni bilo tu o kaliju ne duha ne sluha. Nemški industrije — takrat je bila Alzacija še nemška — Jožef Vogt je iskal v bližnjem Wittelsheimu premoga. Ni ga našel, dasi so prikopal že 650 m globoko. Kar zadenejo ne-pričakovano na kalij. Skrito zemeljsko bogastvo je prišlo na dan. Kopali so še drugod v bližnji in daljnji okolici, tako v Ensishaimu, Wittelsheimu in drugod — povsod po teh krajih je najti denarjeve — vence — in povsod so izsledili to rudo. Izračunali so, da leži kalij pod zemeljsko površino v izmeri okoli 200 kvadr. kilometrov. Morda so tu najvišja ležišča kalija v vsej Evropi, ki menijo o njih, da so neizčrpna, ki jih izvažajo ne le po evropskih državah, ampak celo v Ameriko in ki bogate Alzacijo in Francijo sploh. Zato je umevno, da sta Alzacija in Lorena radi premoga, lesa in kalija sporno jabolko med Francijo in Nemčijo. Po vojni se je industrija neverjetno dvignila in se še širi vedno bolj in procveta.

Zavijem jo po kolonijah ulicah spremljam

Modrec Rabindranath Tagore

Indijski modrec in pesnik sir Rabindranath Tagore, ki ga je te dni na njegovem potovanju po Združenih državah zadela kap in je bilo to morebiti njegovo zadnje potovanje na zemlji, je rekel v enem svojih zadnjih pogovorov:

Kako bi mogli presojati književnost našega lastnega časa in prorokovati, kaj je v njej nesmrtnega? Preblizu smo in bližina pretirava podrobnosti. Treba je časovne in prostorne razdalje, da vidimo in pravilno ocenimo enotnost in vrednost celote.

Dostikrat me vprašajo, kdo je moj najljubši pesnik in koga med velikimi možmi imam za najboljšega. A kdo bi enega samega izbral, kjer je toliko najboljših?

Imel sem viktorijansko vzgojo in poznam jezik in književnost te prekrasne dobe, toda govorov in spisov modernih kot tujec ne morem popolnoma zasledovati in umeti. Jezik vsakega naroda je kakor narod sam: ali napreduje ali pa umre, mirovati ne more.

Jezik je odmev časov. Od mirnih arabesk poetičnega dne smo prešli k vitalnim grmečim udarcem strojne dobe. Toda nad tem nam ni treba tožiti. Po vsaki dobi velikega

proizvajanja nastopi prestanek, odmor, novi začetki se vedno vračajo k močni, enostavni obliki, k primitivnosti.

Prava kultura ne pozna nobenih meja. Kakor ozračje obdaja zemljo in v ozračju so razlike v toploti in mrazu: tropična krasota in arktično veličastvo, toda vse prehaja nevidno drugo v drugo. Tako je tudi s kulturo: vzhod in zapad se spajata in drug drugega uporabljata. Svet ne pozna obmejenih obzorij.

Vzhod je mirnejši v potrpežljivem umevanju, da je čas, ki vse razvija. Zapad je prizadeven, nemiren in mladostno brezobziren. Toda vzhod in zapad sta iskalec in kultura, lepota, ki jo iščeta, je ena ter ista.

Zapadu sta narava in človeška narava dve različni stvari. Vzhod pa izpoveduje temeljno enotnost vsega stvarstva. Zapad raztelesuje naravo kakor znanstvenik, vzhod jo kot modrec sprejema, kakršna je. Zapad gleda z mladimi, materičnimi očmi, vzhod pa motri z brezčasnimi očmi duha. A vendar zreta oba eno ter isto: enotnost človeka in sveta, v katerem živi.

Cim starejši postajamo, tem jasnejši je naš notranji pogled, tako da vse stvari in njihov namen jasneje vidimo ter se oziramo nazaj na dneve naše mladosti kot na boljši čas nego je sedanjost; odtod beseda o »dobrih, starih časih«. Toda ni se izpridil čas in minuli dnevi niso bili boljši in modrejši nego sedanjost; mi smo se marveč razvili, tako da smo sposobni spoznati dobro, ki je bilo v prejšnjih dneh, kajti tkalčev vzorec je jasno razviden šele tedaj, ko je tkanina dovršena.

Slava je velikokrat sad ugodne prilike in včasih prav tako kratkotrajna. Med vojno napiše kdo patriotsko pesem. Občinstvo najde v njej svoja lastna čustva, proglasi pesnika za genij in ga dvigne na rame. Njegova pesem doni vsepovsod, njena glasba grmi v korakanju množic. Pa pride mir. Drug pesnik opeva radosti miru in varnosti. Grmeča glasba prejšnje pesmi je pozabljena, nov mož se dvigne na ramah množic. Samo par srečnikov je, ki jih umejo in cenijo sodobniki kakor tudi potomci.

A čeprav zapad nepotrpežljivo steguje roke, vzhod pa potrpežljivo čaka na izpolnitve, je njun cilj isti — resnica!

Veroizpovedi v Indiji

Največ je v Indiji pristašev hinduizma. Računajo, da jih je samo v angleški Indiji 163 milijonov, če pa jim prištejemo še vernike iz drugih indijskih pokrajin, znaša skupno število 216 milijonov.

Muslimanov je v angleški Indiji 59 milijonov, v drugih pokrajinah 9 milijonov, skupno torej 68 milijonov. Sikha-veroizpoved ima 3 milijone pristašev, Zeina pa dober milijon.

Budisti žive v ogromni večini v Birmi, ki pravzaprav ne spada k angleški Indiji. Tam jih je okoli 11 milijonov. V angleški Indiji jih ni več kakor pol milijona, čeprav se je ravno na tem kraju spočel budizem.

Kristjanov je med Indijci 4 milijone. Skoro vsi ti so člani preganjanih kast.

Jakobiti se vračajo

Pred kratkim sta se vrnila v rimsko katoliško cerkev dva najodličnejša pripadnika jakobitske cerkve v južni Indiji: škof Ivanios in njegov pomožni škof, ki sta položila svojo veroizpoved v roke škofa Benzingerja v Quilonu. Oba izpreobrnjenca je papež Pij XI. s posebnim odlokom potrdil na njunem mestu in jima podelil enako oblast, kakor sta jo imela v jakobitski cerkvi. Zanimivo je, da je bil msgr. Ivanios velik reformator jakobitske cerkve, ki je pred 400 leti pretrgala zveze z Rimom. Danes šteje ta cerkev še 400.000 pripadnikov na Malabarski obali. Kljub odpadništvu so bili škofje in duhovniki te cerkve pravilno posvečeni, zato izpreobrnjenec ni treba nanovo posvečati. Le obljubo celibata morajo položiti.

Cankajsek, predsednik kitajske narodne vlade v Nankingu, ki je te dni postal kristjan in član metodistične cerkve. Krst se je v vsej tihoti izvršil v Sanghaju.

Smrt znamenitega indijskega katoličana

Celokupno indijsko časopisje posveča obširne sestavke umrlemu katoliškemu voditelju Jožefu Babbiste. »Times of India« ga imenuje voditelja indijskih kristjanov in naglašja, da je »z njim izginila iz indijske javnosti velika katoliška in narodna osebnost.« Pokojnik je bil navdušen pristaš indijske neodvisnosti, a nasprotnik vseh nezakonitih, protustavnih dejanj. Pri zadnjih volitvah je bil izvoljen v parlament kot edini katoličan.

Glavne osebnosti brazilskega prevrata. Zgoraj: Dr. Julio Prestes, novoizvoljeni predsednik, proti kateremu je bila naperjena revolucija — in predsednik Washington Luiz, ki so ga vrgli in zaprli. — Spodaj: Cunha, predsednik vrhovnega sodišča, ki so mu izročili vladno oblast — in Bernades, eden izmed voditeljev revolucije, ki prevzame sedaj notranje in justično ministrstvo.

Vatikanski denar

Vatikansko mesto bo v kratkem izdalo svoj lastni kovani denar. V zmislu pogodb med Italijo in Sv. stolico se bo koval novi denar v kraljevi italijanski penzokovnici. Vatikanski novci imajo enako kovinsko vsebino in enako vrednost kakor italijanski. Na eni strani novcev bo po vsej priliki podoba in grb sv. očeta, na drugi pa kako versko znamenje.

Angleški otrok

Angleži so velik, skoro nenadkriljiv narod in se vzdržujejo na tej višini že mnogo stoletij. Kakšna je vendar vzgoja, ki jih v to usposablja? Neki poznavalec pripoveduje o tem sledeče:

Na Angleškem poznajo samo en narodni vzgojni ideal: da vzgoje dečke za gentlemane poštenjake in športnike, deklice pa za »perfect little lady« — za popolne male dame (dama v najboljšem pomenu te besede). Vsi sistemi in metode so samo poti do tega cilja.

Prva vzgoja angleške dece ni v rokah roditeljev, marveč »nurse« ali varuške, pri kateri se »mast Jim« in »miss Jane« učita temeljnih pravil dostojnega obnašanja in najskrbnejše telesne nege. Dasi pomenja varuška v teh prvih otroških letih za angleško deco najvišjo in neomejeno oblast, se vendar vrši občevarje v oblikah, ki so v veljavi pri kraljevih otrocih. Kak ukaz kakor n. pr. ta-le: »Pojdi sem in obidej plašč« je skoroda nemogoč. Dobro izšolana varuška bo izbrala približno naslednjo obliko: »Mislim, da bi sedaj rad oblekel svoj plašč« — ali »Kaj meniš, bi li sedaj oblekel plašč?«

Mati se pokaže navadno le enkrat na dan za kako urico v otroški sobi, da pregleda, če je vse v redu. Mati je za otroke kakor dobra vila, ki se za časek z njimi igra, pripoveduje pravljice, nato pa zopet izgine. Angleška mati hrani svoje moči za poznejša leta, ko otroci doraščajo in potrebujejo zanesljivih svetovalcev in voditeljev v življenje. Celo žene malomeščanskih stanov doprinasajo vsakršno žrtev, da le morejo vzdrževati za svoje otroke dobro varuško. Ta dejansko skoraj vedno boljše ume pripraviti otroke za uspešno tekmovanje v socialnem življenju nego starši, ker je ne slepi ljubezen in stvarneje presoja in smotreneje uravnava svetle in pa senčne strani otroškega značaja.

Ko je otrok približno deset let star, prevzame njegovo vzgojo governessa — domača učiteljica ali pa šola. Večina šol ima internat; v dnevnih šolah ostajajo otroci približno do petih ali šestih zvečer, nato se vrnejo v domačo hišo. Sedaj jim ni treba delati morda še šolskih nalog in se učiti, marveč je večer res njihov, popolnoma prost čas. Vse, kar zahteva šola, se opravi v šoli; čim učenec zapusti šolski prag, je prost in svoboden. To je pa tudi za starše neprecenljiva olajšava.

Angleške šole ne dajejo tako temeljite znanstvene izobrazbe kakor n. pr. nemške. Angleški šoli tudi ni do tega, da bi odgajala kake izredne učenjake, marveč smatra za svojo nalogo le to, da skrbi za sposoben naraščajski material, iz katerega se gradi narodna celota, za značajne, telesno in duševno zdrave povprečne ljudi, ki v vseh slučajih najdejo in gredo pravo pot.

Wallenius, načelnik finskega generalnega štaba in pristaš laponskega gibanja, ki so ga te dni aretirali, ker je bil baže v zvezi z ugrabitvijo bivšega državnega predsednika Stahilberga.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 28. oktobra:

12.00 Rasto Pustoslavšek: O stikih s Čehoslovako. 12.15 Plošče (Arije jugoslov. umetnikov, šlagerji iz zv. filmov). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Cas, plošče, borza. 17.30 Radio-orkester. Klavir in harmonij. 18.30 Prof. Fr. Pengov: Napredek tehnike. 19.00 Prenos iz Prage, opera. 22.00 Casovna napoved in poročila. 22.15 Radio-orkester. Klavir solo.

Sreda, 29. oktobra: Opoldanski program odpade. — 18.30 Plošče. — 19.00 Dr. N. Preobražensky: Ruščina. — 19.30 G. Mile Klopčič: O kitajski narodni liriki. — 20.00 Zabavno čtivo. — 20.30 Jugoslovanski večer, prenos iz Zagreba. — 22.30 Casovna napoved in poročila.

Drugi programi

Sreda, 29. oktobra.

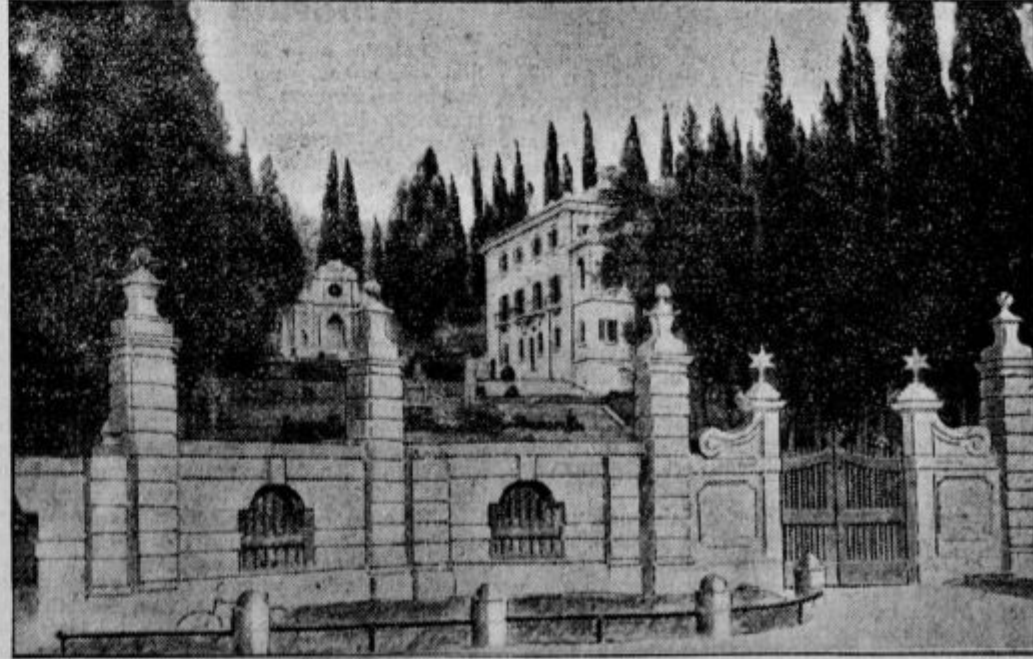
Belgrad: 12.45 Narodne, kvartet. 17.05 Otroška ura. 17.30 Popoldanski koncert. 20.00 Večerni koncert radio kvarteta. 20.30 Prenos iz Zagreba. 22.45 Plesna glasba. — Budapest: 12.05 Koncert ruskih balalajk. 17.30 Dunajske pesmi. 19.35 Koncert opernega orkestra, nato ciganska glasba. — Dunaj: 11.00 Plošče. 15.20 Popoldanski koncert. 19.35 Zabavna glasba. 22.00 Komrna glasba, nato plesna glasba. — Milan: 12.15 Jazz orkester. 16.35 Otroški kotiček. 17.00 Plošče. 19.30 Pestrta glasba. 20.30 Prenos opere. — Praga: 20.45 Koncert. 21.15 Pevski koncert v Brnu. — Langenberg: 17.30 Popoldanski koncert. 20.00 Opera glasba. — Rim: 18.30 Radio kvintet. 17.00 Pestr koncert. 20.35 Simfonični koncert, nato lahka in plesna glasba, humoristični dvospeli in samogovori. — Katovice: 16.45 Plošče. 17.45 Ljudski konc. 20.30 Koncert. 23.00 Iz nabiralnika. — Mor. Ostrava: 12.30 Radio orkester. 19.00 Plošče. 21.15 Pevski koncert v Brnu. — Leipzig: 16.30 Popoldanski koncert. 20.00 Koncert.

so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenske klice v naše telo. Raz reti ljudje uporabljajo na zabavah okusne Anacol-pastilje dr. Wanderja, da se obvarujejo prehlajenja nahoda in influence. — Dobivajo se v vseh lekarnah.

Glavna cesta v Rio de Janeiro, glavnem mestu Brazilije; v ozadju Narodno gledališče.

Vila Costanzi di Spello pri Assisiju, kjer se je vršila svatba novoporočenega bolgarskega kralja in princezije Giovanna.

Zlatorog-terpentinovo milo

varuje vaše perilo.

Univ. prof. Leopold Fonck S. J. umrl

V soboto, 18. oktobra je na Dunaju umrl na posledicah črevesnega raka učenjak svetovnega slovesa dr. Leopold Fonck. Ker ima splošne kulturne in znanstvene zasluge, je primerno, da mu tudi »Slovenec« posveti par vrstic.

Rodil se je 1. 1865 v Wissenu pri Düsseldorfu v Porenju. Bogoslovne študije je dokončal v Rimu in bil posvečen v mašnika. Že kot duhovnik je stopil v jezuitski red, kjer je kmalu našel primerno polje za svoje velike talente in moči. Postal je profesor za novi zakon na innsbruski univerzi in kot tak s svojimi spisi tudi kmalu zaslovel. Kar je bil Noldin za moralno ali Hurter za dogmatiko, to je bil Fonck za bibličar.

On je bil prvi, ki je dvignil gles in zasukal pero proti zmotam modernizma. Boj je bil precej razvnet in oster. Napadali so ga od vseh strani. V najhujšem boju ga je pa poklical v Rim papež Pij X., kateremu zmožnosti tega velikega moža niso ostale prikrite. Papež je bil že prej nameraval ustanoviti »biblični institut«. Ko je imel sedaj pri sebi tega učenjaka, se je natanko posvetoval z njim in pustil vso odločitev njemu. Profesor se je zavzel za stvar z veliko vneto in začel zbirati denarna sredstva. Začetek je kazal malo uspeha; Fonck ni obupal, temveč je staval vse zaupanje na Srce Jezusovo. V kratkem času je spravil skupaj toliko vsoto, da se je sezidal institut, postavila temu primerna moderna knjižnica in ostal tolik kapital, da je pred vojo živel od obresti 20 profesorjev. Sam je bil dolga leta rektor tega institu-

tuta, dokler ni šel v Prago, kjer je postal apostol mladine — dušni pastir za akademike.

Od njegovih del so najvažnejša sledeča: »Prilike Gospodove v evangeliju« (Die Parabeln des Herrn im Evangelium); »Die Wunder des Herrn im Evangelium« (Čudeži Gospodovi v evangeliju); »Der Kampf um die Wahrheit der hl. Schrift seit 25 Jahren« (Boj za resnico sv. pisma v 25 letih); »Ausgewählte Reden u. Aussprüche des Herrn« (Izbrani govori in izreki Gospodovi); »Wissenschaftliches Arbeiten« (Znanstveno delovanje), ki je tudi med laičko inteligenco zbudilo veliko pozornost; »Katholische Weltanschauung u. freie Wissenschaft« (Katoliški svet, nazor in svobodomiselnost); »Die religiösen Gefahren der Gegenwart« (Verske nevarnosti sedanjosti); »Moderne Bibelfragen« (Moderna vprašanja o sv. pismu) itd.

Ker je bil pokojni izvrsten poznavalec Svete dežele — saj je dokaj let preživel v njej in jo prehodil —, je nameraval izdati zemljepis, rastlino in živalstvo Palestine ob času Kristusovega. Vse to naj bi le služilo lažje razumevanje dela, ki ga je pisal »Leben Jesu« (Življenje Jezusovo). To vprašanje sta s katoliške strani obravnavala že Meschler in Felder, vendar vsak s svojega stališča in določenega vidika. Fonckovo delo bi bilo izšlo v treh zvezkih, v dvojni izdaji: strogo znanstveni in poljudno znanstveni. Prehitra smrt mu je izrgala pero iz rok. Cerkev je z njim izgubila velikega branitelja in znanost velikega gojitelja in pospeševalca.

Najmlajše nizozemsko pesništvo

Prav redka slast je duhati poznane cvetke. Nam povsem neznanu greda, polna svojevrstnih, dasi ponižnih cvetk, je nizozemsko pesništvo.

Zato sem z velikim pričakovanjem vzel v roke in s pravo naslado prečital drobno knjigo: Niederländ. Ein Buch junger flämischer und holländischer Dichtung. In eigenen berechtigten Übertragungen herausgegeben von Rudolf Lönnes. — (Deutscher Brücke-Verlag, Duisburg, 1930.)

Izdajatelj je razdelil petnajst pesnikov v tri vrste: pet flamcev, pet neodvisnih Holandcev in pet, ki jih naziva »Die katholische Gruppe«. Zadač čitaš v lepem seznamu naslovov vseh knjig, ki so jih v tej antologiji zastopani pesniki izdali in življenjske podatke o njih.

Ne morem trditi, da bi bil med njimi pevec, kakor nam je pred očmi: ki za vse tise poje. Toda če primerjam te pesmi z gorami verzov, ki se že strahotno visoko vzpenjajo na obzorju svetovnega slovstva (po številu in obsegu, ne po ceni), se mi zdi, da zasluži mladi Nizozemec vso pozornost tistih redkih med nami, ki jim nudi dandanašnji lepa pesem — pa če te ni, vsaj lepó zamišljena domislja, še nekaj čistega užitia.

O čem pojejo in pišejo? Najprej: o Bogu. Prirodi, Človeku in Smrti; potem o bedi in bogastvu; potem o vtihih — a pod prsti, ki oblikujejo stvarino, se na čudežen način stvarina spremeni v bleščajoč prah, ki ti ostane, kakor nepopisni okus v ustih, ko si zavžil izbrano delikateso. Kdaj pa kdaj se prestraši, ker udari v ta svet, čigar niansestranosti je izredno bogata, a čigar obseg je krotak in domač, od neke iznenada reze glas, Komaj slutis prepače, ki so neopremisljivi med petinšestimi pesniki, v podobnosti njih resnih in nič hudomušnih, razposajenih obrazov. Komaj opaziš, da gleda iz slehernega para oči drugačnja slika. Se spomniš se ne, da se oblike, izrazi in vanje položene osebnosti poteze vendarle razlikujejo med seboj. Močno in skora neizpodbitno veruješ, ki en sam izraz ima v petnajstih ... in čeprav nečistih pevcih.

»Wir saßen zusammen beim Feuer
mein lieber Vater und ich,
schweigend nur.
Mit jedem Ticken der Uhr
kam seine Sterbestunde
näher und näher.«

(Flamec Marnix Gijzen.)

ali:
Sie war oft einen ganzen Tag mit sich allein,
dann neigte sie sich langsam weg zur Wand
und sie verschwand in unsichtbare Ferne; er
blieb allein
zurück, wartend ob sie wohl kehre heim aus
jenem Land.

(Neodvisni Holandec H. Marsman.)

ali:
Die Erde lachte breit
in dem Licht eines endlosen Mais,
Flüsse nährten das Land,
Blumen bestanden die Wiesen:
o Herz — der — Well, hat Christus
deinem tausend-

jährigen Reich die tiefe Seele erfährt
als die Knaben entstiegen der Wehmüt
unsrer
sterbenden Zeit?

Sie standen im weißen Begeisterung —
doch der alte Feind getraute sich's
und sprang:
nie noch verleben vergangene Zeiten
so ein Mensch seinen Streif begän.

(Katoliški Holandec Jan Engelmann.)

Čitaš in zdaj čuješ J. P. Jacobsena, zdaj spet Richarda Dehmela in Gustava Falkeja, zdaj se domisliti ne moreš, čigava beseda zveni vmes. A svoj značaj ima to pesništvo, v katerem so sledovi vseh šol in vseh mojstrov, kjer vidiš pesniške oblike vseh vrst — do nekega posnetka Whitmana in Claudela.

Pevac Stev. 9—10, glasilo Pevske zveze je izšel in prinesel pestro vsebino. V. Steska, znani temeljiti raziskovalec naših arhivov, nadaljuje življenjske F. S. Adamiča, Ba'uk je prišel v poglavju o slovenski izreki do dvoglasnikov in bo, kakor kaže, sledilo teoretičnemu razmotrivanju še zanimivo praktično poglavje, ki bo pokazalo na-

šim pevcem pot enotne izreke, ki je vsekakor pevcem nujno potrebna. V vestniku Pevske zveze najdeš najprej podrobno poročilo o obnem zboru, o izredno uspelem pevskem tečaju, nekaj drobščic iz odborove seje, poziv organizatorjem in pevovodjem, naj se prigrabijo k pevskega zoru, ki ga bo osnovala po sklepu občnega zbora PZ. Za tem sledi zanimiva poročila o koncertih, ki kažejo s podrobnimi sporedi, kako se gibljejo in kaj pojo. Ocenjenih je več novih skladb in sicer: Vodopivčevih, Grumovih, Kimovčevih, Premrovih in Mavrovih, na kar sledi kratek sestavek o pesnicah v glasbeni prilogi in glasbene vesti: spomin 1700 letnice smrti sv. Cecilije in nekaj zanimivih podatkov v 50 letniku T. Lavriču.

V glasbeni prilogi je natisnjena prav lepa pesem »A. Svetka: Ponte dei sospiri, ki jo je svojčas »Ljubljana« s prav velikim uspehom pela, a je obležala od tedaj v arhivu. Naši zbori morajo biti iz srca hvaležni za njo »Pevca« in soprogi »Svetka«, ki je dovolila natis. Stanko Premr je priobčil krepko Gasilsko za moški zbor, ki bo zborom po deželi prav izredno dobrodošla. Iv. Ocvirk je uglasbil ljubko Koritnikovo pesem Domovina bela globljava, ki teče pač tako neprišljivo, kot teko gladko vse njegove. Za veselo voljo bo posebno prav prišla »Železnikova« Kolina. — »Pevca« letos izredno živahno vrši svojo nalogo in reči je treba, s prav pestro vsebino, zlasti glasbeno zalaga pevске zbornice. Zato pač ne potrebuje posebnega priporočila: vsakemu pevskemu zboru je poleg »Zborov« nujno potreben »Pevca«. Na razpolago so tudi priloge same po izredno nizki ceni. Priporočamo.

Naše dijaštvo

Dijaški koledar za šol. leto 1930/31 si mora nabaviti vsak študent. Dobi se v vseh večjih knjigarnah in trafikah. Pri naročilih se obračate na: Slovenska dijaška zveza, Miklošičeva 5 (Akademski dom), Ljubljana. Razprodajalec dijaškega koledarja prosimo, da nam event. neprodane izvoze dostavijo najkasneje do 5. novembra na navedeni naslov, kakor tudi, da do istega datuma poravnajo račune od razprodanih izvodov! Kakor iz gloda, morda niti ne bomo mogli posejnim naročnikom več ustreči. Zato: ako si se odločil, nabavi si koledarček takoj!

»Raste, III. letnik, bo letos izhajala v nekoliko bolj razširjeni obliki kot prejšnja leta. Hoče postati aktualen dijaški list, ki ga bodo radi naročali srednješolci kakor akademiki in mlada slovenska inteligenca. Odraz bo sodobnega mišljenja študenta, zato bo poleg priložnostnega gradiva, zanimivih razgledov in organizacijskega snovanja še glasnik krepke njegove besede. — Dijaštvo kakor tudi ostalo slovensko inteligenco pa prosimo, da vneto sodeluje s prispevki in agitacijo. Prispevke kakor tudi vsa zadevna vprašanja in predloge pošiljajte na naslov: E. Boje, Akademski dom, Miklošičeva 5, Ljubljana. — Pravtako pošiljajte na navedeni naslov tudi naročila na list. Ker se je »Raste« v prvih dveh svojih letnikih že dobro uveljavila in priljubila, bo — tako razširjena — našla brez dvoma mnogo odziva v našem mladem izobraženstvu. — Prvi dve številki za oktober in november izideta sredi prihodnjega meseca pod skupnim ovojem. Naslednji dve (za december in januar) pa že pred Božičem. Podobne bomo še poročali.

Občni zbor SDZ se bo vršil 9. novembra (nedelja) ob 10 dopoldne v dvorani Akademskega doma, na kar opozarjamo že zdaj. Dnevni red še javimo! Okrožnico s poverilnicami pošljemo te dni vsem članjenim organizacijam. — Odbor,

Ljubljansko gledališče

Drama.

Začetek ob 20 zvečer.

Torek, 28. okt.: Zaprti.
Sreda, 29. okt.: RAZBOJNIKI, Red D.
Četrtek, 30. okt.: Zaprti.

Opera.

Začetek ob 20 zvečer.

Torek, 28. okt.: PRODANA NEVESTA. Slavnostna predstava v proslavo češkoslovskega narodnega praznika. Gostuje tenorist Marij Simenc. Ljudske cene. Izven.
Sreda, 29. okt.: Zaprti.
Četrtek, 30. okt.: MOC USODE. Premijera. Red C.

Mariborsko gledališče

Torek, 28. okt. ob 20 uri: SEN KRESNE NOCI.
Ab. A. Kuponi. Navadne dramske cene.
Sreda, 29. okt.: Zaprti.
Četrtek, 30. okt. ob 20 uri: DNEVI NAŠEGA ŽIVLJENJA. Ab. B.

Gospodarstvo

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE

dne 22. okt. 1930 (vse v mil. Din. v oklepajih razlika v primeri z izkazom 15. okt. 1930). Aktiva: zlato in devize 281,2 (— 15,4), teča na razlika 828,0 (— 87,1), posojila: menična 1292,9, lombardna 245,0, skupaj 1537,9 (— 2,9). Pasiva: bankovci v obtoku 5401,8 (— 109,4), drž. terjatve 122 (+ 53,9), žiro 757,9, razni računi 165,5, skupno 923,4 (— 50,1); ostale postavke neizpremenjene.

Predsedstvo ljubljanske borze. Za predsednika je bil izvoljen industrijec Dragotin Hribar, za podpredsednika Ivan Jelačin ml. in dr. Ivan Slokar.

Na Banovinski mlekarški šoli v Škofji Loki se od 10. decembra t. l. novo šolsko leto, ki traja do 10. oktobra 1931. Sprejemni pogoji so med drugim: Državljanstvo kraljevine Jugoslavije. Z dobrim uspehom dovršena osnovna šola in vsaj dveletna praksa v mlekarstvu. Predhodna praksa v mlekarstvu se ne zahteva od absolventov kmetijskih šol z dveletno učno dobo ali učencev enoletne kmetijske šole z enoletno prakso, vendar pa imajo od teh prednost pri sprejemanju oni učenci, ki izkazujejo še prakso v mlekarstvu. Starost nad 17 let in ne preko 25 let. Popolna fizična usposobljenost za mlekarstvo stroko in dokaz, da prosilci ne bolehalo na tuberkulozi ali kateri drugi prenosljivi bolezni. Na zavodu uživajo učenci poleg strokovnega pouka tudi vso oskrbo. Šolnina znaša za celo šolsko leto 1000 Din, vzdrževalnina pa 6500 Din. Obiskovalci zavoda iz dravske banovine so šolnine prosti. Interesenti naj vložijo najkasneje do 1. dec. t. l. lastnorodno napisane prošnje za sprejem pri ravnateljstvu Banovinske mlekarške šole v Škofji Loki. Na zavodu je za prosilce iz dravske banovine pet brezplačnih mest in pet mest za polovično plačevanje vzdrževalnine. Prosilci iz drugih banovin nimajo pravice do teh olajšav, marveč se vzdržujejo na zavodu ali sami, ali so študenti oblasti odnosno katerih drugih korporacij. Vsa podrobnejša pojasnila daje prosilec na željo uprava Banovinske mlekarške šole v Škofji Loki.

Dobave. Ravn. drž. rudnika Kaikanj sprejema do 5. nov. ponudbe glede dobave 50 kg zakovic za pločevino in 100 kg vijakov z maticami; do 12. nov. pa glede dobave 50 kg laka in 500 kg prašnega olja. — Ravn. drž. rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 6. nov. ponudbe glede dobave 275 kbm. mehkega jamskega lesa. — Ravn. drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 10. nov. t. l. ponudbe glede dobave raznega električnega materiala. — Ravn. drž. železarne Vares sprejema do 12. nov. ponudbe glede dobave 2000 kg pocinkane pločevine in 1500 kg žebeljev; do 19. nov. pa glede dobave 2000 kg preje. — Ravn. drž. rudnika Zenica sprejema do 13. nov. ponudbe glede dobave orodja za mizarske delavnice. — Vršile se bodo naslednje ofert. licitacije: Dne 13. nov. pri ravn. drž. rud. podjetij v Sarajevu glede dobave 5000 m tračnic; pri ravn. drž. žel. v Zagrebu glede dobave firneža, barv, svinčenega minija, karbolina, krede, kita, stekla in kositar; pri ravn. drž. žel. v Sarajevu glede nabave umetnega škrlita.

Borza

Dne 27. oktobra.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so ostali tečaji neizpremenjeni, le Amsterdam in Trst sta se učvrstila. Promet je bil znanen, posebno v devizah, Praga, London in Dunaj. Privatno blago je bilo zaključeno v devizi Trst, dočim je v ostalih devizah krila povpraševanje Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2273,50 bl., Berlin 1346 bl., Bruselj 787,17 bl., Budimpešta 986,50—989,50, Curih 1094,40 do 1097,40 (1095,90), Dunaj 794,68—797,68 (796,18), London 273,96—274,76 (274,36), Newyork 56,335 bl., Pariz 220,57—222,57 (221,57), Praga 166,95 do 167,75 (167,35), Trst 294,35—296,35 (295,35).

Zagreb. Amsterdam 2270,50—2276,50, Berlin 1344,50—1347,50, Bruselj 787,17 bl., Budimpešta 987—990, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 794,68 do 797,68, London 273,96—274,76, Newyork 56,255 do 56,455, Pariz 220,57—222,57, Praga 166,95—167,75, Trst 294,425—296,425. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 8,9 mil. Din.

Belgrad. Berlin 1344,50—1347,50, Budimpešta 987—990, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 794,68 do 797,68, London 273,96—274,76, Newyork 56,25 do 56,46, Pariz 220,57—222,57, Praga 166,95—167,75, Milan 294,15—296,15.

Curih. Belgrad 9,1280, Amsterdam 207,525, Atene 6,65, Berlin 122,79, Bruselj 71,825, Budimpešta 90,20, Bukarest 3,05625, Carigrad 2,44, Dunaj 72,64, London 25,035, Madrid 56, Newyork 515,20, Pariz 20,21, Praga 15,285, Sofija 3,73, Trst 26,97, Varšava 57,70, Kopenhagen 137,90, Stockholm 138,35, Oslo 137,90, Helsingfors 12,975.

Dinar notira na Dunaju (deviza) 12,5650, (valuta) 12,5450.

VREDNOSTNI PAPIRI

Med državnimi papirji se je danes učvrstila vojna škoda, slabše pa je bilo predvsem: 7% dolarsko posojilo. Tečaj je popustil od 83 v začetku sestanka na 82 pri znatnem prometu. Bančni papirji beležijo promet v delnicah Poljo in Union banke, nadalje je bila zaključena Ljubljanska kreditna banka po 122. V bančnih papirjih so bili zaključki v delnicah Guttmanne in Drave po neizpremenjenih tečajih. Trboveljska se je učvrstila v teku sestanka od 370 na 373.

Ljubljana. 8% Bier. pos. 93 bl., 7% Bier. pos. 83 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 122 den., Praštediona 925 den., Kred. zavod 170 do 180, Vevče 124 den., Stavbna 40 den., Ruše 280—300.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 86—88, agrari 54 bl., vojna škoda ar. 431—432 (431, 431,50), kasa 431—431,50, 11. 431,50 bl., 12. 430,50—431,50, 8% Bier. pos. 91,50—92 (92), 7% Bier. pos. 81,50 do 82,625 (83, 82,50, 82,75, 82), 7% pos. Drž. hip. banke 81—81,50, 6% begl. obv. 71—73. — Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katoliška 36—40, Poljo 56—56,50 (56), Kreditna

96 den., Union 191—192 (191), Lj. kred. 122—123 (122), Medunarodna 67 den., Narodna 8000—8100, Obrtna 36 den., Praštediona 925—930, Srbska 188 do 189, Zemaljska 129—130. — Industrijske delnice: Nar. šum. 23—35, Guttman 137—140 (140), Slavski 52 den., Slavonija 200—215, Našice 1100, Danica 100 den., Pivara Sar. 185—200, Drava 230 do 238 (235), Sečerača Osijek 298—300, Nar. ml. 20—30, Osj. liv. 190 den., Brod. vag. 90—95, Union 120—135, Vevče 124 den., Isis 46, Ragusa 397—400, Jad. plo. 560—610, Trboveljska 373 do 374 (370, 371, 373).

Belgrad. Narodna banka 8000 den., 7% inv. pos. 87—88, agrari 55 den., vojna škoda 448—450 (423), 12. 455—456 (600), Srečke Rdeč. križa 45 bl., 8% Bier. pos. 98,50, 7% Bier. pos. 86,75 den., 7% pos. Drž. hip. banke 83 (8000).

Dunaj. Don. sav. jad. 88,43, Wiener Bankverein 17,40, Creditanstalt 47,25, Escompteges. 159, Union 23,75, Aussiger Chemische 164,75, Slavex 6,50, Mundus 151,25, Alpine 19,50, Trboveljska 46, Leykam 3,90, Rima Murany 79,25.

Žitni trg

Danes javlja Budimpešta slabo tendenco pri majhnem prometu. Tudi pri nas kupčija skoro popolnoma počiva in so cene ostale neizpremenjene v primeri s preteklim letom.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 27½ vagonov, oves 1 vagon, koruza 28 vagonov, moka 3 vagoni, otrobi 6 vagonov. Tendence mirna.

Budimpešta. Tendence slabša, koruza prijazna. Promet majhen. Pšenica: marc 15,97, zaklj. 15,95—15,96, maj 16,20—16,21, zaklj. 16,20—16,21. — Rž: marc 9,08—9,10, zaklj. 9,08—9,09. — Kozuza: maj 12,34—12,43, zaklj. 12,43—12,44. Transil. maj 10,40, zaklj. 10,45—10,50.

Jajca

London javlja čvrsto tendenco, in cene vedno bolj rastejo. V Parizu in Berlinu je pa situacija jako mlačna. Jajčna trgovina je brez pravega življenja in je nakupna cena napram prejšnjemu tednu ostala neizpremenjena. Sedanje hladno vreme bi znalo trgovino oživiti. — Sv. Jurij o. j. žel., dne 25. okt. 1930.

Hmelj

Nürnberg, 27. okt. as. Danes je bilo pripeklanih 180 bal, prodanih je bilo pa 100. Kupčevalo se je: hallertauski 80—110, prvovrstni württemberski 95 in spaltski 90—100. Inozemski hmelj brez kupčije. Razpoloženje in cene nespremenjeno čvrste.

Živina

Dunajski živinski sejem. (Poročilo tvrdje E. Saborsky et Co., Dunaj.) Pripranih je bilo 2631 glav, med njimi 112 iz Jugoslavije. Na kontumacnem trgu je bilo 28 glav iz Poljske. Cene: vol 1. 1,60—1,80, najboljši 2,05—2,15, II. 1,30—1,50, III. 1,20—1,25, krave I. 1,20—1,30, II. 1,10—1,10, biki 1,15—1,40, glavna živina 0,60—0,80. Tendence: P. prvovrstni voli so obdržali ceno, vse druge vrste so bile za 5 grošev cenejše.

Iz službenih objav

Licitacija. Dne 2. dec. ob 11 se bo vršila pri Dravski finančni direkciji ofertalna licitacija za nabavo 30 stražarskih plašev.

Razglasitev preklica. Zaradi pijančevanja in zapravljivosti je bil preklican s sklepom okr. sodišča v Gornjem gradu Franc Tesovnik, posestnik v Stangrobu, za pomočnika mu je bil postavljen Šurk Jože, p. d. Spodnji Sluga.

Prepoved zabajanja v krčme. Okr. sodišče v Logatcu je prepovedalo Andreju Belčič v Planini in Francetu Molc v Planini obisk krčem za dobo enega leta.

Izpremembe v trgovinskem registru. Vpisi: Ivo Mihorok, trgovsko zastopstvo tehničnih in električnih predmetov, Maribor. — Pri Amerikancu, trgovina z mešanim blagom d. z. o. z. v Mariboru (80.000 Din, od tega v gotovini 44.000 Din, poslovanje: Bratož Ivan, Simončič Alojzij), Braća Tovladijač, d. z. o. z. v Ljubljani (mesarska obrt, 25.000 Din, Tovladijač Novak), Tasker Franc, Celje (kleparstvo). — Izpremembe: Vilma Abeja dedič, Hrastnik (prok. Stadlbauer Herman, Zagreb), Celjska družba s kolonialnim blagom »Union«, d. z. o. z. (izbris poslovanje Bračiča Ivana), Sana, tvornica čokolade v Hočah pri Mariboru (prok. Ogrizek Srečko, poslovanje: izbris Reher Anton, vpis Rajt Ignac). — Izbris: Nabavna centrala taninskih tovarov, d. z. o. z. v Celju (radi razdržitve).

Vpisi v zadržni register. Kmetijska hranilnica in posojilnica v Ribnem pri Bledu, r. z. z. n. z., Zadržna hranilnica in posojilnica v Dolnji Lendavi, r. z. z. n. z.

Dražbeni oklici. Dne 20. novembra t. l. ob 9 bo pri sodišču v sobi št. 1 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Begunje, vl. št. 566, 667 in 239. Cenilna vrednost 62.000 Din, najmanjši ponudek 41.335 Din. Okrajno sodišče v Cerknici. — Dne 5. decembra t. l. ob 10 bo pri sodišču v sobi št. 15 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Velike Lipanje, vl. št. 293. Cenilna vrednost 5881,30 Din, najmanjši ponudek 3920,86 Din. Okrajno sodišče v Ljubljani. — Dne 20. nov. t. l. ob 9 bo pri sodišču v sobi št. 2 dražba nepremičnin, male zidane hiše s škedenjem: 4 njivske parcele, deloma pašniki, deloma sadovnjaki in vrt; zemljiška knjiga k. o. Drnovo, vl. št. 260. Cenilna vrednost 8166,50 Din, najmanjši ponudek 5444,50 Din. Okrajno sodišče v Krškem. — Dne 8. sept. t. l. ob 10 bo pri sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin zemljiška knjiga I. k. o. Podova, vl. št. 503, in sicer stavbena parcela št. 131 v izmeri 47 kv. m z enim delom enonadstropne hiše; II. k. o. Podova, vl. št. 161, en del stavbne parcele št. 81 v izmeri 24 kv. m z enim delom enonadstropne hiše. Cenilna vrednost: I. 44.000, II. 22.000 Din. Okrajno sodišče v Mariboru. — Dne 12. decembra t. l. ob 10 bo pri sodišču v sobi št. 15 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Tacen, vl. št. 68; k. o. Vižmarje, vl. št. 239. Cenilna vrednost: 99,289 Din, 24,577 Din; vrednost pritlikline 1100 Din, najmanjši ponudek 83,311 Din. — Dne 13. decembra t. l. ob 9 bo pri sodišču v sobi št. 19 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Grlice, vl. št. 47. Cenilna vrednost 61,889,70 Din; vrednost pritlikline 11,950 Din, najmanjši ponudek 49,226,47 Din. Okrajno sodišče Šmarje p. J.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28.

Službe iščejo

Gospodična
išče službe kot vzgojiteljica. Vešča slovenskega in nemškega jezika, službo nastopi takoj. Naslov v upravi pod št. 12.315.

Hlapec
pošten in vesten, vajen konj in vsakega drugega dela, išče službo. Nastopi od 5.—10. novembra. Naslov v upr. pod št. 12.316.

Službodobe

Učenec
pošten in zdrav, se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Ludovik Šešerko, Planina nad Sevnico.

Brivskega vajenca

ali vajenka, pridnega, poštenega, sprejemnega takoj z vsjo oskrbo. Naslov v upr. pod št. 12.305.

Služkinjo

ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, takoj sprejemna. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštena in snažna«.

Dekle

pošteno in pridno, čedne zunanosti in lepega vedenja, ki ima veselje do otrok in vseh gospodinskih del, sprejme takoj 4 članska obitelji v Ljubljani. Ponudbe na upravo pod »Dobra služba«.

Mlad sluga

spreten in v vsakem oziru zanesljiv se sprejme za običajne hišne posle pri vsaki slovenski družini v Sarajevu. Poleti tudi delo v vrtu. Plača po dogovoru v sorazmerju s pridnostjo pri delu. Nastop takoj z novembrom. - Ponudbe: Hinko Kranjc, Karadžića ul. 11, Sarajevo.

Krojaški pomočnik
začetnik, za male kose, se sprejme na delo. Naslov v upravi »Slovenca«.

Krojaški pomočnik
za fina dela po meri in fino konfekcijo se sprejme takoj v stalno službo. Anton Vrhovc, Dravljice 102.

Zasluzek

Glavne in potujoče zastopnike

iščemo za vse banovine in mesta za prodajo nekaterih dobrodošlih predmetov. Plača in provizija zasigurana »Privreda« Rige od Fere br. 14, Beograd.

Pouk

Šoferska šola
prva oblast. konc., Čamerik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugauto). - Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Za god

podarite krasno blazino z reliefnim vzorjem. To bo veselje! Pouk brezplačen. Lindič, Ljubljana, Komenskega ulica 36.

Denar

9% posojilo

na prvo hipoteko ali konvertiranje iste — nudi Upravništvo »Merkur« Ljubljana - Selenburgova ulica 6-II., telefon 30-52.

Čitajte in širite »Slovenca«!

Stanovanja

Stanovanje
dve sobi, predsoba, kuhinja, balkon in pritlikline, vse pod enim ključem — ter dve separirani sobi, s kopalnico, konfort, solnčna lega, oddam za takoj. Lavričeva ulica št. 12 (Bežigrad).

Mlad gospod
išče v mestu sobo, najraje z oskrbo. - Ponudbe na upravo pod št. 12.320.

Mebilirana
soba, solnčna, separirana, se odda za Bežigradom (Pleteršnikova ulica 24).

Opremljeno sobo
mirno in solnčno, išče gospodična s 15. novem. ali takoj v bližini glav. kolodvora. Ponudbe pod zn. »Uradnica« 12.311 na upr.

Opremljena soba
se odda stalnemu gospodu ali gospodični. Naslov v upravi pod št. 12.312.

Vnajem

Gostilna

na prometnem kraju razpotja, 20 min. od postaje, se odda v najem po ugodni ceni. Proda se tudi z inventarjem vred v dobrem stanju. Poizve se pri Ignac Emeršič, Sp. Breg št. 76, Ptuj.

Glasba

Klavirji!

Velika izbira klavirjev. - Strokovnjaško popravilo in čisto uglasjevanje. Nizke cene tudi na obroke. Solidna postrežba. - Tovarna klavirjev Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska cesta 2.

Je izredne važnosti, da stalno zasledujete gospodarska in druga poročila v dnevniku »Slovenca« in pregledate tudi njegov oglasni del. Trgovcu in obrtniku, pa tudi poljedelcu je najboljši svetovalec »Slovenec«. Naroča se pri upravi v Ljubljani ali pri njenih podružnicah in zastopstvih.

Porestva

Hiša v Ljubljani, enodružinska ali parcela se kupi — Ponudbe na poštni predal 338.

POSESTVO

od 6—12 orolov velikosti, sadonosnik, nekoliko lepega gozda, s stanovanjskim poslopjem v dobrem stanju, v okolici Maribora kupim takoj. - Naslov v upravi »Slov.« Maribor.

Kupimo

Trgovsko opravo
rabljeno, kupim. Naslov v upravi pod št. 12.239.

Vrednostne papirje

srečke, obligacije, delnice kupuje upravništvo »Merkur«, Ljubljana, Selenburgova ulica 6-II., tel. 30-52.

Vskovrstno

Zlato kovanje
po najvišjih cenah. CERNE, juvelir Ljubljana, Wolfsova ulica št. 3.

Slovensko Bčelo
in Slovenski Glasnik kupi Hinko Sevar, antikvariatsko-knjigarna, Ljubljana, Stiški dvorec.

Prodano

Kurivo
drva, različni premog, vse v suhem stanju, nabavite po solidnih cenah pri trvdki Anton Breclji, Maribor, Koroška cesta 49.

Za stavbe

vsakovrsten suh lesan in agan les, lažiska tla, cenc, oddaja Fran Suštar, Dolenska cesta. Telefon 2424.

Deske
Ilija za obnove kratke za mizarje oblane za pode prodaja po zelo nizki ceni »Ilirija«, Dunajska c. 46. Telefon 28-20 in 25-95.

Puhasto perje

čisto čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju. L. PROŽOVIČ — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Prodano
kompl. opremo za večjo specerijsko trgovino, t. j. pulte, omare, police itd. Prodajo se tudi posamezni kosi. — Naslov v upravi pod št. 12.306.

Bukova drva Trboveljski premog Angl. koks

pri tt. »KURIVO«
Dunajska cesta 33 (na Balkanu)
Telefon št. 14-34

Prodano

1 dvovprežno polpokrito kočijo, novo; 1 dvovprežno polpokrito kočijo, rabljeno; 1 dvovprežno polpokrito kočijo (landaver), zelo dobro ohranjeno; 1 dvovprežno polpokrito sani, nove; 1 dvovprežno sani, rabljeno; 2 enovprežnih sani, rabljenih. Naslov v upravi pod št. 12.307.

Razno

Dva otroka
se sprejmeta na hrano od enega leta naprej pri boljši družini, mleko doma. - Naslov v upravi »Slov.« Maribor.

To dvoje:

pijančevanje in kaenje Vam kraja življenja! Avinal vas odvadi pijančevanja, Nikonost pa kaenja. - Li-dič, Ljubljana, Komenskega ulica 36.

Obrt

Škornje
za dame in gospode kakor tudi vso drugo obutev nabavite najbolj ugodno pri Kos, Tržaška cesta, Stan in dom.

Šenično moko

najbolj čist moko nudi največje veletrgovine žita in mlekarskih izdelkov. A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24.

Tapetniške obrti

vsa dela, popravila, izvršuje največje F. Novak, tapetnik, Maribor, Slovenska ulica 24.

Glej, glej, saj res!

V prvi strokovni delavnici se ne popravljajo snežnih čevljev samo v črni barvi, ampak tudi v ružjavi. Avgust Škof, Borštnikov trg, Letos znatno znižane cene!

Samo 35 Din
volneni fantovski klobuk!

Samo 58 Din
volne ni, moški klobuk v vseh barvah!

Samo 29 Din
suknena, moška sport-kapa!

Razpošilja **Trgovski dom**
Stermekel, Cella št. 18
Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.
Zahtevajte takoj veliki, ilustrirani cenik z več tisoč slikami, katerega dobite zastonj!

PLETENINE
na debelo! na drobno!
PLETILSKA ZADRUGA NA BREZNICI
p. Jesenice - Gorenjsko

Najbolj pošteno
Vas postreže z zimskimi oblaci
J. Maček
Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

Autotaksi M. Hočevnar
Novo mesto - Kranj
Telefon št. 18

Dvokolesa
motorji, šivalni stroji, otroški in igračni vozički, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Proda a na obroke. Ceniki franko.
»TRUBINA« F. B. L.,
tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

JABOLKA in OREHE

dobite na debelo pri
»Gospodarski zvezi« v Ljubljani

Prva celotna izdaja!
Doktorja Francea Prešerna
zbrano delo
Cena Din 40.—, eleg vezana Din 55.—
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, nl.

Pozor! Automobili! Pozor!

Specijalna delavnica za tapetiranje in »duco« čiščenje avtomobilov
MARTIN MALI - Domžale
Točna izvršitev! Solidne cene!

ČEŠKA INDUSTRIJALNA BANKA

PODRUZNICA V LJUBLJANI, Marijin trg 5

CENTRALA V PRAGI, ČSR

Vložena deln. glavnica in rez. fond. Kč 30.000.000.—
60 podružnic in ekspozitur
Izvršuje bančne posle vseh vrst in sprejema vloge na knjižice in tekoče račune
Telegrami: Indusbanka Telefon interurban 2104

Hans Dominik:
Moč treh
Roman iz leta 1955.

Dr. Glosin je odšel skozi vežo k svojemu letalu. Ako hoče biti naslednjega jutra zopet v Angliji, mora hiteti. Abigail mu je zastavila pot. Lokavo režeče.
»Ali sme nova lady ven, gospod doktor?«
Cela povest se je skrivala za tem vprašanjem. Koliko jih je moralo že biti tu, katerim so prepovedali izhod. Glosin je ošvignil zamorko z očmi. Prav polahko je dvignil desnico. Črnka je zlezla v dve gubi pred pretečim udarcem.
»Pravim ti, črna živinčica, mlada dama je moja nečakinja. Gorje ti, če...«
Povesil je roko in stopil na plano.

Sedeli so na verandi, obrasli s srobotom, Truvorjeve hiše ob Torneaeifu. Med viticami in srobotom se je širil razgled na sto metrov nižje tekočo reko in na nasprotno jelkine gozdove. Trije so sedeli tu: Erik Truwor, Šved, Soma Atma, Indijec in Silvester Bursfeld, nemške krvi.

V tej hiši je bil Silvester doma. Tu je zrasel skupaj z Erikom Truvorjem in stari zidovi so videli igre dečkov in delo mladeničev. Dokler ga potem niso študije vodile v Nemčijo, in njegov inženjerski poklic ga vodil po Evropi in Ameriki. Erik in Silvester sta se posvetila tehniki. Način njenega učenja, način, kako sta se bavila z znanostjo, je bil že od začetka različen. Silvester se je že kot dijak poglobil v fizikalna vpra-

šanja. Baval se je z znanostjo radi znanosti, silila ga je k temu njegova nenasitna vedoželjnost. Nasprotno pa je Erik Truwor že spočetka smatral tehniko kot sredstvo za doseg cilja, da si ustvari življenje lažje in prijetnejše, da si pridobi nove življenjske možnosti.

To različno pojmovanje obeh prijateljev se je kazalo tudi na zunaj. Silvester je ostal pet šolskih let v Charlottenburgu, Erik Truwor je študiral zdaj v Charlottenburgu, zdaj v Genfu, Parizu in Karlsruhe. Nekaj drugega se je pridružilo. Erik Truwor je bil bogat dedič. Silvester Bursfeld, ki so ga sprejeli Truvorjevi kot rejca, je bil brez premoženja. Ko je Olaf Truwor zatisnil oči, je Erik ponudil svojemu prijatelju polovico dediščine. Silvester je odklonil. Sprejel je le, kar je potreboval za življenje v času svojih študij in poleg tega ponudbo, da smatra Truvorjevo hišo vedno kot svoj rojstni dom in se tega tudi posluži.

Atma se je bil usedel na svoj priljubljeni prostor na divanu v ozadju verande. Tam je sedel in se poglobil v svoje razmišljanje.

Erik Truwor in Silvester sta sedela sprotaj pri mizi ob naslonilu. Načrti, risbe in spisi so pokrivali mizo.

»O našem delu sem komaj nekaj slišal, ko si se, Erik, srečal z Atmo. Atma, ki je bil moj sošolec v Pankong Cou, nenadoma pri tebi v Linnaisu! Le v vrvežu dogodkov sem mogel smatrati to za samo ob sebi umevno.«

»Kako sem našel Atmo? Kako sva našla jaz in Atma tebe? Čudovita zgodba. Spomladaj sem prišel v Pankong Co. Kuansar se me je še spominjal. Peljal me je k opatu. Jaču, starec nedoločne starosti, me je sprejel, me srepo pogledal in dejal: »To je tretji.« Vzel je iz skrinjice ta prstan in mi ga nataknil na prst.«

»Jaču je... mora biti sedaj...«
Silvester se je trudil, da bi izračunal starost.
»Bil je blizu devetdesetih, ko sem odšel iz Pankong Coa. Mora imeti dokaj čez sto.«
»Že mogoče. Dal mi je prstan in pokazal na Atmo. Atma je vedel, da si dobil ti enak prstan od njega. Rekel je, da te morava poiskati... Hotel sem te zopet videti. Atma je omenil Ameriko. Sva sva v Države. Atma je omenil Trenton. Peljala sva se v Trenton. Tebe nisva našla, našla pa sva Jano Hartejev«. Skrbelo jo je, kam si izginil.

Atma jo je vprašal. Veš, kako zna izpraševati. Izven časa in prostora. Z zaprtimi očmi je čitala v veliki daljavi sodbo, ki so jo izrekli nad teboj. V štirih besedah je povedala, kje leže tvoji načrti.

Drugo je bilo lahko. Joa Williamsa, eno izmed dvanajstih prič, sva našla v gostilni v Sing-Singu. Za tisoč dolarjev mi je dal svojo propustnico. Meni, radovednemu tujcu, ki bi si rad ogledal električno usmrčenje. Prišel sem v ječo. Atma je čakal v avtu pred vrati. To je vse.

Silvester je prijel Erika Truvorja za roko in mu jo pristrčno stisnil.

»Zame res vse, Erik. Da nista prišla, bi bilo po meni. Potom Jane... potom moje Jane sta me našla.«
»Potom tvoje Jane? Kaj je zate Jana Harte?«
»Moja zaročenka, moje vse!«
Erik Truwor je molče poslušal, kar je pripovedoval Silvester. Kako je spoznal Jano in jo vzel. Vendar pa se ni mogel veseliti s prijateljem njegove sreče. Nevede je čutil, da se Silvester ne bo mogel docela posvetiti veliki nalogi, nadaljnji izpopolnitvi iznajdbe, ako ga odvrtačo od tega misli in skrbi za nevesto.